Nr 2, 2002 årgång 39
55:- inkl moms

Sökaren

– tidskrift för livsfrågor –

RIGHT LIVELIHOOD-PRISTAGARE SOM VÄRLDEN BEHÖVER

MOTTAGARE AV "ALTERNATIVA NOBELPRISET" 2001, FRÅN VÄNSTER JOSÉ ANTONIO ABREU, VENEZUELA; LEONARDO BOFF, BRASILIEN; RACHEL OCH URI AVNERY, ISRAEL SAMT ANGIE ZELTER, ULLA RØDER OCH ELLEN MOXLEY, REPRESENTANTER FÖR PLOGBILLSRÖRELSEN. I BAKGRUNDEN PRISETS STIFTARE JAKOB VON UEXKULL.
Foto Kari M Kuurne.

The Right Livelihood Award ”Alternativa Nobelpriset”

en årlig väckarklocka

Reportage Åsa Freij. Foto Kari M Kuurne

Jakob von Uexkull: – Bland ett stort antal enastående människor och organisationer som var föreslagna till 2001 års pris, valde juryn dessa pristagare för att framhäva positiva lösningar i denna tid av sorg, rädsla och osäkerhet. Det enda effektiva botemedlet mot terrorhandlingar är rättvisa och försoning, som byggs på mänskliga rättigheter för alla världens folk.

Den 7 december 2001 ägde den årliga utdelningen av Right Livelihood Award rum i Riksdagshuset.

JAKOB VON UEXKULLs sedvanliga inledningstal föregicks som vanligt av ett öppningsanförande av riksdagens talman, BIRGITTA DAHL, som betonade att det finns vissa tillfällen då det är mer angeläget än annars att engagerade människor ”av god vilja” går samman. Och det finns tillfällen när vi som individer tydligare än någonsin inser vikten av solidaritet och gemensamma ansträngningar.

Och hon menade naturligtvis att vi befann oss vid en sådan tidpunkt nu, då mänskliga värden och rättigheter är mer hotade än någonsin.

Men, framhöll hon också, det har visat sig förut att kriser har kunnat bli vändpunkter.

Därmed kan man säga att hon fångade in också den anda som vilar över just dessa tillfällen, då ”alternativa nobelpriset” delas ut, en anda av både skräckblandad sorg och inspirerande tillförsikt. Sorgen över vad en del av oss människor orsakar ställs mot hoppet som andra av oss ger den stora ”mellanmassan” – och just under dessa timmar, när eldsjälarna stiger fram liksom den annalkande helgens ljus i decembermörkret, kan det synas som om de goda och engagerade, de som också håller ut, är de som överväger.

Eller är det kanske bara att det onda förefaller oss så osannolikt, för stort att ta in. Här påminns vi dock lika skoningslöst om dess realitet som vi får konkreta bevis för mänsklig godhet och mod och en liten puff att kanske göra litet mer själva. Eller blir motiverade att helt enkelt ställa upp mer av ren självbevarelsedrift. För, såsom en av pristagarna, ANGIE ZELTER från Plogbillsrörelsen, sa, det är klart att man måste agera, när man bor granne med massförintelsevapen. Ja, egentligen räcker det att inse att vi måste för att skydda oss själva. Kanske är det dumheten snarare än ondskan som måste bekämpas?

Angie Zelter, en av många som kämpat länge för nedrustning, menade att det i dagarna så ofta förekommande ordet terrorism sannerligen var rätt ord när det handlade om hotet som människorna i Glasgow i Skottland här intill sig i form av engelsmännens kärnvapenbärande ubåtar, var och en med en förstörelsekapacitet som är åtta gånger större än Hiroshimabombens, vilken dödade 150.000 människor. ”Detta är terrorism i ofattbar skala!”

1998 riktade de avrustningsengagerade ett direkt ultimatum till premiärminister Tony Blair att eliminera alla kärnvapen eller också skulle kampanjmedlemmarna göra det åt honom – genom icke-våldsaktioner av så kallad civil olydnad, vilken de menade var i linje med lagar av högre dignitet, både internationella lagar och mänskliga rättigheter baserade på hjärta och hjärna. Det har dock kostat dem över 1.500 arresteringar och nästan lika många dagar i fängelse. Och bland dem som villigt utsatt sig för detta har varit många också ur det s k etablissemanget, läkare, politiker, jurister m fl.

Och de stöds av närmare 130.000 ”världsmedborgare” från olika länder – ty detta är inte en intern brittisk angelägenhet!

– Vårt budskap är enkelt. Ett litet barn försår det: ATT DÖDA ÄR FEL. Och när något är fel måste det ändras!

Mot terrorism och orättvisor och för fred och försoning mellan israeler och palestinier har rörelsen *Gush Shalom* arbetat oförtrutet och modigt i årtionden. Och dess grundare, paret URI och RACHEL AVNERY, Israel, fanns på plats för att motta priset och berätta, liksom de andra pristagarna, om just sina strån till stacken. Man ordnar demonstrationer och protester och hävdar sin absoluta tro på icke-våldsvägar, men arbetar också rent fysiskt med

> Right Livelihood Award grundades 1980 av filatelisten Jakob von Uexkull. Grundkapitalet har under åren vuxit genom privata donationer. 2001 är prissumman 2 000 000 kronor.
>
> Syftet med priset är att hedra och stödja personer och organisationer som arbetar med praktiska lösningar på akuta problem som finns i världen. Pristagarnas idéer och verksamheter tjänar som förebilder.

återuppbyggnad av krigshärjade områden. Man har tre målsättningar, att Israel drar sig tillbaka från alla ockuperade områden, att Israel erkänner PLO som representant för palestinierna och att det erkänner palestiniernas rätt att upprätta en egen stat med östra Jerusalem som huvudstad.

Brasilianaren LEONARDO BOFF mottog priset som en av grundarna av den latinamerikanska befrielseteologin präglad av ”inspirerande insikter om sambandet mellan andlighet, social rättvisa och skydd av miljön samt av ett praktiskt engagemang för de fattiga och utslagna” som motiveringen (här något förkortad) löd.

Inte *mot* något – bara *för* kan man säga att pristagaren JOSÉ ANTONIO ABREU i Venezuela är, *för* musik som brobyggande och medvetandeshöjande faktor. Och priset var motiverat av hans framgångsrika arbete med att bilda och hålla liv i mängder av barn- och ungdomsorkestrar och väcka förståelse för hur sådana ger det uppväxande släktet en helt annan och gynnsammare atmosfär att ”danas” i än vad som annars skulle stå de unga till buds. Barn- och ungdomsorkestrarna har gett sådana djupa värden och nått en så stor omfattning att man talar om en latinamerikansk social revolution.

Plogbillsrörelsen, representerad av ANGIE ZELTER, ELLEN MOXLEY och ULLA RØDER hedrades som föredömen för icke-våldsaktioner för att befria världen från kärnvapen. Rörelsen påminner om att ”det exempellösa hotet från kärnvapen mot allt liv på jorden fortfarande är ytterst verkligt”.

Angie Zelter från Plogbillsrörelsen

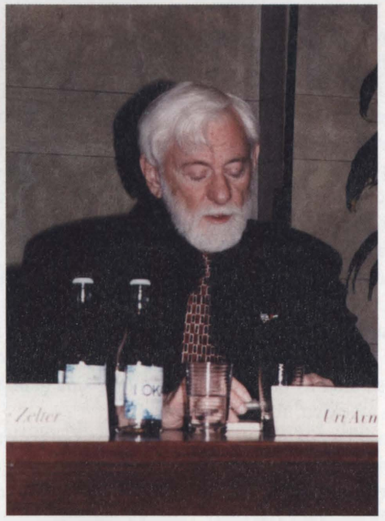

Uri Avnery, Israel

Leonardo Boff, brasiliansk befrielseteolog

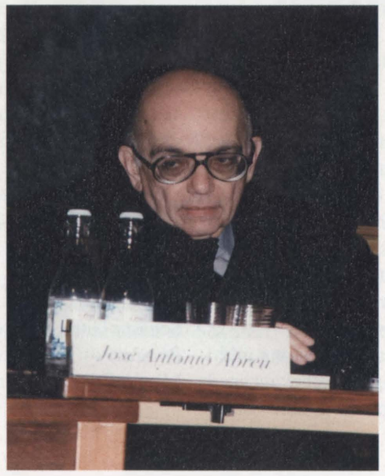

José Antonio Abreu, Venezuela

Den 11 september 2001 hände det som hela världen ännu talar om: 3 000 amerikaner dog, då självmordsterrorister rammade två skyskrapor i New York City.

Men det hände mer den dagen:
35 000 barn dog av svält!
Men *det* talar man inte om.
Sådan är världen!

För att världen inte är en god värld finns Right Livelihood Award, det som också kallas ”alternativa Nobelpriset”.

Vid utdelningen av priset i Riksdagshuset talade som vanligt stiftaren Jakob von Uexkull, som skakade om åhörarna med sin klarsyn, sin förmåga att blixtbelysa de stora problemen i världen, problem som skapas av vad som mycket väl kan beskrivas som galenskap, ondska i följe med skenhelighet och känslolös underlåtenhet att göra något åt missförhållandena.

Som moder Teresa sa: Det är inte de relativt få ”onda” som är problemet på jorden, utan de många passiva ”goda”.

Det är inte bara så att 35 000 barn dör varje dag – de dör på ett plågsamt, ofta ångestfyllt sätt – utan att världen egentligen bryr sig.

Ändå är det de 3 000 mördade i New York som vi sörjer – fastän vi inte kunde göra något åt det. Att 35 000 u-landsbarn dör varje dag av svält och svältrelaterade sjukdomar känner vi däremot väl till – och skulle kunna göra något åt.

De 3 000 som dog i New York blev offer för några få fanatiker, religiösa extremister, som trodde att de gjorde något gott. Sådana personers handlingar kan världen inte helt skydda sig emot, och inte förutse. Men vi *kan* göra något åt att 35 000 barn dör varje dag i plåga. Det är ingen överdrift att säga att det står i vår makt att *välja* om det skall vara så och att vi *valt* detta genom vår passivitet. Sådan är den verklighet i lever i.

Kanske skulle vi omprioritera! Sätta kampen mot världssvälten före jakten på de skyldiga till massmorden i New York – en jakt som skapar nytt lidande genom oskyldiga offer, förstörda vägar, förstörda hus och sjukhus.

Detta var mina tankar efter Jakob von Uexkulls tal vid utdelningen av The Right Livelihood Award. Han ville väcka, och han väckte mig till Insikt.

ÅF

Bhagavad-Gita

Herrens sång

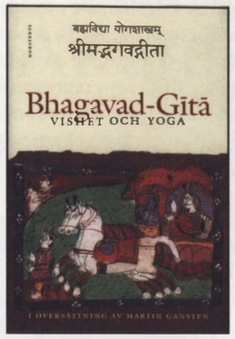

Bhagavad-Gita är en av hinduismens viktigaste skrifter.

Jag har tre översättningar till svenska av detta verk: "Bhagavad-gita som den är" av Hare Krishnarörelsens grundare Bhaktivedanta, översatt från engelska av Ajit das och Vegavan das, 1977, Olov Jonasons översättning från engelska, 1977, och Martin Ganstens översättning från originalspråket sanskrit, som kom 2001.

Liksom Bibeln innehåller Gitan vissa kärnord, som ofta citeras, exempelvis i kapitel 2.

I Olov Jonasons tolkning heter det att Anden är oförstörbar, evig, outtömlig och utan födelse. "Vapen kan ej klyva den, elden ej förbränna den, vatten ej förstöra den, vinden inte torka ut den: den är evig, allt omspännande, beständig, orörlig; därför skall du, när du vet att den är sådan, inte sörja."

I Hare Krishnamunkarnas översättning läser vi:

"Själen kan aldrig skäras i bitar av något vapen, ej heller kan han brännas av elden, fuktas av vattnet eller förtorkas av vinden. Denna individuella själ är okrossbar och olöslig, och kan varken brännas eller torkas. Han genomtränger allt och han är beständig, oföränderlig, orubblig och evigt densamme. Det sägs att själen är osynlig, ofattbar och oföränderlig. Då du vet detta bör du inte sörja över kroppen."

Martin Gansten översätter ordet *atman* med självet.

"Vapen kan inte såra det, eld inte bränna det, vatten inte väta det, vind inte uttorka det. Osårbart, obrännbart, ovätbart, outtorkbart är det – evigt, alltgenomträngande, fast, orörligt, urtida. Oformat kallas det, oföreställbart och oföränderligt. När du därför förstår det så, har du inget skäl att sörja."

Det talas alltså här om atman, som översätts olika: Anden, själen, självet. Ordet kan också översättas med Jaget eller den Högsta Själen.

För min del översätter jag vid läsning alltid tillbaka till atman, eftersom jag är välbekant med det begreppet. Välkänd är utsagan att atman = brahman, varmed menas att den individuella själen i sin grund är samma som världsgrunden. Det som är botten i dig och mig, är världsgrunden, som man kanske, om man så vill, kan kalla Gud.

Gansten översätter:

"Aldrig föds det och aldrig dör det: aldrig skapades det, aldrig skall det heller skapas. Ofött, evigt, beständigt, uråldrigt dör det inte då kroppen dödas."

Det är Krishna, eller Gud, som säger detta, när Arjuna tvekar att ge sig ut i strid. Krishna uppmanar Arjuna att strida, ty det inre i människan kan aldrig dö. Han kan alltså i verkligheten inte döda sina motståndare och fränder: de är liksom han själv odödliga.

Herren Krishna säger också (Ganstens översättning):

"Liksom en människa lägger av sig sina gamla kläder och tar sig andra, nya, så lägger självet av sig sina gamla kroppar och träder in i andra, nya."

Det kan tyckas att detta syftar på reinkarnation, den individuella själens ständiga återfödelser i nya kroppar. Men det kan lika gärna tolkas så att atman-brahman oavbrutet återkommer i nya gestalter, nya släkten, nya arter. Allt levande blir då reinkarnationer av atman-brahman.

Herren Krishna, Gud, säger i Ganstens översättning att "stora själar känner mig som skapelsens oförgängliga ursprung." --- "Hela skapelsen är i mig, men jag är inte i den." --- "Jag är densamme gentemot alla varelser; ingen är mig förhatlig, ingen kär."

Det finns stora tankar i Bhagavad-Gita, tankar som kanske beskriver den yttersta verkligheten.

Senaste Gitan på svenska:
Bhagavad-Gita. Vishet och yoga. Översättning: Martin Gansten, Norstedts 2001.

SM

Tidskrift för livsfrågor, nr 2 **Sökaren** årgång 39, mars, 2002

SÖKAREN
Adress Box 10
663 21 SKOGHALL
Telefon 054-51 89 00
Fax 054-51 89 02
E-post red@sokaren.se
Postgiro 70 60 47-8
Bankgiro 372-8128
Hemsida på Internet www.sokaren.se

Redaktör och ansvarig utgivare Sven Magnusson

Prenumeration Helår (6 nr) 260:-
Halvår 160:-

Annonser Ring för prislista

Tryckeri Wallin & Dalholm
Lund

ISSN 0038-0504

INNEHÅLL:

Åsa Freij:
The Right Livelihood Award 2

Bhagavad-Gita 4

Klokt sommarprat i radion
av Eva Moberg 6

Kerstin Stina Carlsson:
Tid att vara 8

Viveka Lindgren:
Mia talar med djur 10

Erland Lagerroth:
Rolf Österberg, en röst
i den nya tiden 12

Stefan Stenudd:
Min tro. Taoismen 15

Clas Svahn:
Krönika 16

Anna Wahlund Abdulkader:
Berards metod 17

Bokrecensioner 20

Café Sokrates 24

Visdomsbladet 26

Marita Riml:
Att leva på luft och ljus... 29

Richard Gillett:
Meditation 30

Oliktänkande

Sökaren tar upp viktiga livsfrågor på ett kunnigt och klokt sätt. Det menar jag. Därför är det svårt att förstå hur Statens Kulturråd kan döma ut denna tidskrift genom att vägra den få del av de 14 miljoner kronor som staten delar ut till "kulturtidskrifter". Förklaringen är nog att Sökaren för många syns annorlunda. Själv tycker jag inte så. Men många kan ha svårt att förstå det som för dem ter sig främmande.

Personer i Kulturrådets referensgrupp för tidskrifter tycks vara kulturella halvfigurer, och för dem ter sig Sökaren egendomligt avvikande. De har inte kunnat ta till sig, inte ens på ett rimligt sätt ta del av, Sökarens innehåll. Fast jag misstänker att det är någon enda medlem i referensgruppen som har tagit hand om Sökaren och sagt sin mening, medan resten låtit denna person hållas.

Ja, det är väl pionjärers öde att inte bli förstådda av sin samtid. Jag, mina medarbetare och flera av de betydande tänkare och forskare som vi skriver om är förstås pionjärer.

Trots att Kulturrådet skall främja en värdefull mångfald i utbudet av kulturtidskrifter, avböjer det att stödja Sökaren. Detta skrala omdöme förenas med en ovilja till intelligent diskussion. Kulturrådet vill bara styra och bestämma. Makten vägrar att kommunicera med den enkle medborgaren.

Jag skickade sidan 26 ur förra numret till Kulturen på Nya Wermlands-Tidningen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet (de tidningar som jag själv läser regelbundet) jämte de två senaste numren av Sökaren.

Ingen reaktion. Även för ordinära kulturredaktörer är Sökaren egendomligt annorlunda.

Jag har alltid sett mig själv som i första hand informatör. Sökaren ger upplysningar, som läsarna får använda i sitt eget sökande. Detta har passat mitt kynne bäst. Men nu har en ny insikt kommit till mig. *Sökaren är en tidskrift i opposition, en alternativtidskrift.*

Många av de grundläggande åsikterna och värderingarna inom det kulturella och det vetenskapliga etablissemanget är inte mina.

Jag hade gärna sett att Sökaren hade ingått i den svenska kulturen som en acccepterad och respekterad del. Men det tydliga avvisandet av denna tidskrift har visat att det inte kan vara så.

En väsentlig uppgift för Sökaren är nu att vara i opposition – mot dumhet och okunnighet som sätter sin prägel på mycket i dagens Sverige.

Det är idag nödvändigt att vara *oliktänkande.*

I en intervju i Dagens Nyheter 27 december säger kulturminister Marita Ulvskog bland annat: "Det går inte att säga att kultur är några enskilda konstarter. Det är att ha tillgång till språk och känslor, det är livets mening – ingen samhällsförändring är möjlig utan kultur; kultur är att vara olydig."

Sökaren har inte inordnat sig i ledet, utan tecknar en något annan bild av verkligheten än den ordinära. Denna olydnad borde nog belönas.

SM

Varje välbegåvad, läskunnig människa måste kunna se att Sökaren har en rad viktiga inslag av hög klass.

Klokt sommarprat i radion

Eva Moberg om den ringa visdom som styr världen

I juli 2001 var Eva Moberg sommarpratare i radion. Mellan den fina musik hon valt ut för sitt program talade hon om saker som ligger henne varmt om hjärtat. I inledningen tog hon upp dansens och sömnens betydelse. Dansens kroppsrörelse ger glädje och är hälsosam, och tillräckligt med sömn är något nödvändigt som borde inskrivas i de mänskliga rättigheterna, ansåg hon.

Det amerikanska transportdepartementet anser att bristen på sömn orsakar omkring 200 000 trafikolyckor varje år, sa Eva Moberg också.

Hon tog även upp det antipris som föreningen Vetenskap och Folkbildning gett henne.

– Du lyssnar nu till årets förvillare 1999, utsedd av en förening som troget sköter vakthållningen vid vetenskapens gränser så att inga kättare slipper in och inga tvivel börjar spridas om den rätta läran. Varje år riktar den sin bannstråle mot en förvillare. Jag är mycket stolt över den här utmärkelsen och har ofta varit i mycket gott sällskap.

– Hur kommer det sig då att just jag har bedömts som värdig? Jo, jag har flera meriter. Jag har ofta kritiserat vissa sidor i naturvetenskapens utveckling och ifrågasatt dess rätt att i full ansvarsfrihet och högt över allas huvuden staka ut framtiden och avgöra villkoren för hela planeten.

– Jag har också försökt ge rättvisa åt vissa sidor av den föraktade new age. Och jag har informerat om att det faktiskt existerar paranormala fenomen, dvs sådant som det hittills inte finns någon vetenskaplig förklaring till.

– Det lustiga är att jag är en mycket förnuftstroende person och att det är just därför som jag har blivit förvillare. Jag tycker nämligen att det är naturvetenskapen som har hamnat i det irrationella. Ta t ex tron på slumpen. Forskare har länge fått folk att tappa livsmodet genom sina utsagor om att livet och jorden, ja allt i vårt kända universum har tillkommit av en ren slump. Det är bara nånting som de *tror*, och det är just mitt förnuft som hindrar mig att ställa upp på deras tro. Och slumpforskningen verkar inte stödja den.

– Sannolikheten för att en enda proteinmolekyl skulle kunna tillkomma av en slump är som att kasta tärning fem miljoner gånger och få upp en sexa varje gång. Dessutom finns det tjugo olika sorters proteiner i cellen som måste kombineras i exakt rätt ordningsföljd. Och en cell består dessutom av en rad andra ämnen med lika invecklade strukturer som alla måste komma i rätt ordning. Och det är bara början.

– Numera kan både mikrobiologer och kärnfysiker mellan skål och vägg bekänna sin förstummade vördnad. Det här är *för* överväldigande sinnrikt, slumpen är helt överspelad som förklaring, osv. Men det är inte vetenskapens officiella ståndpunkt. Om en vanlig lekman talar om att någon för oss ofattbar plan eller kraft eller någon tanke, eller något väsen måste ligga bakom eller i det hela, då anses han eller hon genast mogen för någon av de gudar som människor har skapat som sina spegelbilder eller projektioner. Kanske tror man rentav på skapelseberättelsen i Bibeln.

– Jag fattar inte varför ett nej till tron på slumpen och en insikt om världens oändliga mysterium skulle medföra anslutning till ett enda av de makt- och normsystem som brukar kallas kyrkor.

– Nej, jag är bara livsdyrkare och jag är väldigt tacksam för att jag inte föddes i något av de samhällen som stöter ut sådana typer som jag.

– Till mitt syndaregister hör, som jag nämnde, att jag anser att det existerar saker som vetenskapen inte har kunnat förklara och, märk väl, kanske aldrig kommer att kunna förklara. Då anses man öppna dörren på vid gavel för vidskepelsens farsot och allehanda dunkla krafter. Men som vanligt är det bara mitt sunda förnuft som jag har att stödja mig på.

– Det räcker tyvärr inte med en åthutning från vetenskapliga auktoriteter för att jag skall underkänna det stora antal mycket noggranna empiriska studier som har gjorts och som bekräftar att paranormala fenomen existerar, men inte förklarar vad de är eller varför de finns.

– För vetenskapsfundamentalisterna är det här att erkänna t ex tankeöverföring eller fjärrsyn likvärdigt med att tro på jultomten eller att statyer kan börja blöda. Själva lever de alltså i tron att människan, som brukar vara identisk med forskaren, i sinom tid skall kunna förklara precis allt och att någonting utöver detta inte kan finnas – d v s att just människans speciella utrustning med sinnen och hjärna är optimal och objektivt giltig. Ändå behöver vi bara tänka på att exempelvis valen, fladdermusen och hunden har sinnen som vi saknar eller bara har rudiment av. En framtida livsform kanske tycker att vi människor betraktade världen ur vinbärssnäckans perspektiv. Och alla de här arterna på jorden inklusive vi själva har bara existerat under någon sekund, sett ur universums perspektiv. Ändå skulle alltså forskarna här och nu kunna fastslå att något för oss oförklarligt inte kan existera. Jag tycker att det här påminner om tuppen som trodde att solen gick upp för att höra honom gala.

– Jag är motståndare till alla sorters fundamentalism, även den naturvetenskapliga, för alla hindrar de oss att förstå hur rikt livet är och hur fantastiskt det skulle kunna vara.

Sedan kom Eva Moberg in på vår behandling av djuren. Hon sa:

– Jag har ofta undrat över de där etiska experterna som forskarsamhället håller sig med. Är de något annat än ett alibi? För mig är det obegripligt hur de kan tillåta att man till exempel skapar en ny art, ett slags mus, enbart designad för att få cancer och sen forskas på.

– Jag känner ett slags existentiell vanmakt när jag inte lyckas få andra att förstå det oacceptabla i det här. Vill du inte bota cancer? frågar de. Jo, men jag vill framför allt förebygga cancer och det finns åtgärder som vårt samhälle kunde ta till, en massa åtgärder för att minska cancern om det verkligen är det det gäller och inte den berömda mänskliga nyfikenheten eller vinstintresset. De etiska kommittéerna verkar som mest kunna fördröja ett forskningsspår en aning. Under tiden ger oss forskarna förintelsemöjligheter som går långt utöver vår egen föreställningsförmåga. Och möjligheter att skapa om oss själva fast vi ännu inte vet vilka vi är eller varför. Riskerna påstås alltid ligga betryggande långt fram i tiden. När de sedan infinner sig, heter det att man inte kan blunda för verkligheten och ingen kan vrida klocka tillbaka, eller skall vi kanske hamna på efterkälken eller rentav i bakvattnet. Bakvattnet är den plats som forskare och politiker och företagare är räddast för av allt. När man började klona djur hette det lugnande att kloning av människor aldrig kunde bli aktuell. I varje fall inte de närmaste hundra åren. Nu är vi snart där och många människor står redan i kö för att bli klonade eller få sina barn klonade.

– Vetenskapen har länge ställt sig frågan huruvida det kan finnas intelligent liv i universum. Och med det menar de helt enkelt något annat intelligent liv än vårt. Jag tycker det är så rörande. Vad man än kan säga om människan, hon är komplicerad och uppfinningsrik och oerhört mångsidig, och det finns många högintelligenta individer. Men som art är människan definitivt inte intelligent – en art som förstör sin näringsbas och har förberett sin egen utplåning i femtio år utan att ändra sitt sätt att leva kan inte kallas intelligent.

– Väldigt ofta citeras Albert Einsteins ord ”Människans förmåga att klyva atomen har förändrat allt, bara inte vårt stätt att tänka”. Mera sällan hör man fortsättningen på citatet: ”Och vi driver därför mot en katastrof utan jämförelse.” Varför har det fallit bort? Jo, man kan bli stämplad som domedagsprofet. Det är en klyscha som bygger på ett missförstånd. Domedagsprofeterna i forntiden var de som förkunnade att domens dag snart skulle komma och att man därför skulle sluta synda så att man kom till Guds rike efteråt. Idag kallar man domedagsprofeter de som tvärtom försöker förhindra domedagen så att vi kan leva kvar här på jorden, eftersom det är här som himmelriket finns. Ja, allt det här säger jag alltså i egenskap av årets förvillare 1999. Tyvärr är jag fortfarande likadan. När man ser ut över världen och bläddrar i dess vetenskapliga tidskrifter, då inser man ju också att det här att försöka påverka forskningen är som att försöka hejda ett framrusande tåg med en syträd. Enda trösten är att man inte är helt ensam, även om det kan verka så många gånger. Motståndet finns men är vilset och splittrat och utan självförtroende. Men det går att stå emot även om man inte har färdiga, utarbetade politiska alternativ. Man har rätt att vägra sin acceptans som de av någon anledning fortfarande gärna vill ha. Man har rätt att stå emot även när hånet haglar.

Därefter övergick Eva Moberg till att tala om SILP, Samfundet för Intelligent liv på Planeten, där hon är biskop.

– Jag får nu skrida fram i vackra, glänsande skrudar och predika sanningar och dela ut nådig uppmuntran, sa hon. Folk blir väldigt glada när jag högtidligt yttrar att de gör en stor insats i vår gemensamma strävan mot den intelligenta planeten.

Bland annat tog Eva Moberg upp kärnvapenfrågan.

– Homo sapiens tänker så här. Den som har kärnvapen är en stormakt. Men kärnvapnen får inte komma i händerna på en galning. För bara en galning kan vilja starta ett kärnvapenkrig. Man har dem bara för att andra har dem och för att omvärlden skall tro att man är tillräckligt galen för att använda dem. Om världen tror att man är tillräckligt galen för att använda kärnvapen, då hör man till de största. Och de får inte börja tro att man är klok – för då blir det väldigt farligt. På den här arten har vetenskapen satt etiketten homo sapiens sapiens, den allra klokaste människan. Visst är det gulligt!

– Före kärnvapnen var USA närmast ointagligt. Med kärnvapen kan det förstöras på några timmar.

– Kärnvapenmaterialet har spritts över världen genom kärnkraften, avfallet måste bevakas i 100 000 år. Den första chefen för det internationella atomenergiorganet, IAEA, fastslog att ”fredens

Eva Moberg

bibehållande är ett oeftergivligt villkor för kärnkraftens utbyggnad”. Ingen brydde sig om det, inte ens han själv. Och ingen har ens försökt hävda att världen sedan dess har blivit fredlig eller kommer att så förbli. Visst finns det enstaka människor, även inom det militärindustriella supermaktskomplexet, som det någon gång går upp ett ljus för. Den amerikanske generalen George Lee Butler, som vi gärna vill se som medlem i vårt Samfund Intelligent Liv på Planeten, var tidigare befälhavare för USAs strategiska kärnvapen, men numera ställer han sig frågan: ”Varför får en sådan oerhörd fräckhet bestå i en tid när vi borde stå darrande vid anblicken av vår dårskap och förenade i hängivenhet att avskaffa dess mest dödliga uttryck?”

– Det är inte av ondska som människor planerar och arbetar för möjligheten av hela länders utplåning. Det är av dumhet. De tror att det är nödvändigt. De människor i det förflutna som offrade stora mängder människor åt gudarna, gjorde det inte heller av ondska. De trodde att det var nödvändigt.

Senare i programmet bekände Eva Moberg att hon ”skulle ha väldigt svårt att hålla sig allvarlig som biskop”.

SILP finns inte i den materiella världen, men borde kanske göra det.

Eva Moberg sa mycket mer klokt i sitt program. Vi slutar här med konstaterandet att hon gör sig väl förkänt av det klokpris som denna tidskrift gav henne 1998.

SM

Tid att vara

Av Kerstin Stina Carlsson

Under en av mina rekognoseringsturer efter inspirerande litteratur hittade jag en bok med titeln *Time to be*, tid att vara. Dess författare är Eileen Campbell[1] och den innehåller en mängd tänkvärdheter både från öst och väst och författarens avsikt med boken är att förmedla framtidstro trots att den tidsperiod vi nu befinner oss i stundtals kan te sig nog så kaotisk med alla snabba förändringar den för med sig. Vi upplever och måste ta till oss nya värderingar inom många områden som vetenskap, medicin, kommunikation, handel och styrelsesätt.

Alla dessa snabba förändringar kan kännas skrämmande och för att kunna gå vidare, släppa taget om vårt förflutna och försona oss med det, behöver vi ha tillit till något som är större än vi själva. Vi behöver visioner och inspiration för att kunna föreställa oss en bättre framtid inte bara för oss själva utan också för varandra och för våra barn.

Eileen Campbell menar vidare att våra föreställningar har stor kraft och att det som först finns i vår mentala föreställningsvärld sedan manifesterar sig på det fysiska planet. Om vi fokuserar våra tankar och vår kraft, har vi därför kapacitet nog att påverka framtiden. Den ligger alltså i våra händer.

Världen upplevs som om den blir mindre och mindre ju mer kommunikations- och transportmedel utvecklas, och det finns en växande insikt om att vi alla på något sätt är förbundna med varandra i en enda stor helhet. Kanske förhåller det sig också så, som många har hävdat, att vi nu är mogna för nästa språng i vår evolutionära utveckling – ett språng i medvetenhet, vilket bl. a. skulle medföra ett mera omtänksamt och ansvarsfullt sätt att leva och att vår inneboende medkänsla utvecklades inte bara på det personliga utan även på det globala planet. För att detta ska kunna ske behövs reflektion och tid att vara, något vi alla längtar efter. Det är när vi *är* som vi får kontakt med något som är större än vi själva och då kan vi vi finna både den frid och den energi som krävs för att vi ska kunna vara med och skapa en värld som är bra för oss alla.

Eileen Campbell vill med hjälp en mängd citat från andliga lärare, filosofer och författare från hela världen visa på möjligheten att leva livet fullt ut nu, även om vi går en mycket osäker framtid till mötes.

Citaten fokuserar på olika teman som t.ex. visioner, tro, mod, tacksamhet och medkänsla. De första citaten i boken bekräftar Eileen Campbells tankar härovan. Här kommer några av dem.

"Om inte mänskligheten ska utplånas efter allt fruktansvärt den har gjort och gått igenom, så måste en ny anda framträda. Och denna nya anda kommer inte med något vrål, utan den föds tyst, inte med stora åtgärder och stora ord utan med en omärklig förändring i atmosfären – en förändring som vi alla deltar i."
ALBERT SCHWEITZER (1900-TALET)

"Det kan tyckas som en paradox, men en paradox som jag tror kommer att visa sig vara sann, och det är att bara genom att förändra vår inriktning mot det andliga och det moraliska kan vi uppnå ett sådant tillstånd, att världen inte längre är hotad av någon sorts megasjälvmord utan i stället har fått en genuint mänsklig dimension. Denna andliga pånyttfödelse är inte något som en dag ska falla ner från himlen och ner i våra knän eller bli bebådad av någon ny Messias. Det är en uppgift som gäller oss alla varenda minut av våra liv. Alla kan vi och alla måste vi göra något åt det; vi kan inte vänta på något annat."
VACLAV HAVEL (1900-TALET)

"Det onda vi lider av finns där våra tankar har sitt ursprung. Men idag händer något med det mänskliga medvetandets hela struktur. Ett nytt sorts liv har börjat."
PIERRE TEILHARD DE CHARDIN (1900-TALET)

"Den nya världen finns bara i människornas hjärtan."
NIKOS KAZANTZAKIS (1900-TALET)

Följ dina drömmar

Ett av de teman som Eileen Campbell tar upp i sin bok handlar om kraften i våra föreställningar. Hon skriver att föreställningsförmågan är ett mycket kraftfullt redskap och hon anser att det vi kan föreställa oss kan vi också skapa. Om vi kan skapa en vision på det mentala planet, så kan vi också genomföra den på den materiella nivån. I Gamla testamentet står det att "där det inte finns några visioner förgås människorna", så redan för så länge sedan förstod man vikten av positiva visioner för framtiden. I våra mörkaste stunder är det visionerna som sporrar oss. Vi behöver därför använda oss av vår föreställningsförmåga för att se andra sätt att vara. Vi behöver en dröm som är alldeles vår egen, en dröm som uppstår från det vi verkligen är och det vi verkligen värderar. Om denna dröm kommer från djupet av vårt varande, kommer den att bli vad vi verkligen vill och behöver. Sedan måste vi hålla fast vid denna dröm och den måste hedras varje dag i våra liv. Här några citat om föreställningsförmågans betydelse.

"När du är inspirerad av något stort ändamål, någon extraordinär plan, så bryter dina tankar alla band; ditt sinne överskrider alla begränsningar, din medvetenhet vidgas i alla riktningar och du finner dig själv vara i en ny, stor och underbar värld. Vilande krafter, förmågor och talanger vaknar till liv och du upptäcker dig vara en mycket större person än du själv någonsin kunnat drömma om."
PATANJALI (100-talet f Kr)

"Om man tillitsfullt går framåt i riktning mot sina drömmar och strävar efter att leva det liv man föreställt sig, så kommer man att få en framgång som man inte förväntar sig i vanliga fall."
HENRY DAVID THOREAU (1900 TALET)

"Ditt liv fortskrider utifrån de intentioner du har för det."
NEALE DONALD WALSCH (1900-TALET)

"Föreställningsförmåga är mer än kunskap."
ALBERT EINSTEIN (1900-tALET)

"Den verkliga upptäcktsresan består inte i att hitta nya landskap utan i att se med nya ögon."
MARCEL PROUST (1800–1900-TALET)

"En del människor ser saker som de är och frågar 'Varför?' Jag drömmer om saker som aldrig funnits och frågar 'Varför inte?'
GEORGE BERNARD SHAW (1800–1900-TALET)

"Utvecklingen kommer att föras framåt med en serie lysande visioner."
VICTOR HUGO (1800-TALET)

"Framtiden finns inte där och väntar på oss. Vi skapar den med föreställningsförmågans kraft."
PIR VILYAT KHAN (1900-TALET)

Livet är en gåva

Ett annat tema som Eileen Campbell tar upp i sin bok är vikten av tacksamhet, att se livet som en gåva och inte ta allting för givet. Glädje, vilket inte är samma sak som nöje, är en gåva som kommer till oss när vi känner igen något som berör oss och gör att vi känner oss stå i förbindelse med något som är större än vi själva. Vi inser att världen är okej trots alla förskräckligheter och tragedier.

"Kasta en blick på solen, se på månen och stjärnorna och beskåda skönheten i jordens grönska. Besinna nu vilken glädje Gud ger till mänskligheten med allt detta. Vem ger oss alla dessa lysande underbara gåvor om inte Gud?"
HILDEGARD AV BINGEN (1100-TALET)

"När du stiger upp på morgonen, tacka för morgonljuset, för ditt liv och din kraft. Tacka för din mat och för glädjen att leva. Om du inte ser något skäl att tacka, ligger felet hos dig själv."
TECUMSE (1800-talet)

"Vi förstår inte att livet är ett paradis, men det räcker med att vilja förstå det för att det omedelbart ska träda fram för oss i all sin skönhet."
FJODOR DOSTOJEVSKIJ (1800-TALET)

"Dansa mitt hjärta. Dansa med glädje idag! Kärlekens möda fyller dagarna och nätterna med musik och världen lyssnar till dess melodier: Galen av glädje dansar livet och döden till rytmerna av denna musik. Bergen, havet och jorden dansar.

Med skratt och med tårar dansar människornas värld.

Varför sätta på sig munkkåpa och leva avskild från världen i ensamt majestät?

Se! Mitt hjärta dansar med glädje på hundratals konstfärdiga sätt: och Skaparen är mycket nöjd."
KABIR (1400-TALET)

"Tänk på livet som om det var ett stort gästabud där du ska uppföra dig på ett behagfullt sätt. När rätterna bjuds dig, räck fram handen och ta för dig av en lagom stor portion. Om någon rätt går dig förbi, gläd dig då åt den portion som redan finns på din tallrik. Eller om rätten ännu inte räckts fram till dig, vänta då med tålamod på din tur. Bibringa sedan denna attityd av hövlig återhållsamhet och tacksamhet till dina barn, din make eller maka, din karriär och din ekonomi. Du behöver inte tråna, avundas eller roffa åt dig. Du kommer att få din berättigade del när det är din tur"
EPIKTETOS (100-talet)

Ha tillit till universum

Livet är ett stort mysterium och om vi enbart inriktar oss på materialismen och vad den kan ge oss, kommer vi till sist att känna oss tomma, övergivna och bedragna av en oförutsägbar värld. Vi behöver leva med något att ha tillit till och känna att det existerar en kraft som är större än vi själva – naturen, Universum, Anden, Gud – vilket ord vi nu än använder, och acceptera att vi inte kan veta alla svar. När vi tillåter oss själva att känna vördnad för den kreativa kraften som finns i universums hjärta och har tillit till att denna kraft alltid finns där och vill stödja oss i vår livsprocess, då växer vår tro.

"Det är cynism och rädsla som fryser livet; det är tro som tinar upp det igen och befriar det."
HARRY EMERSON FOSDICK (1900-TALET)

"Allt jag har sett, lär mig att ha tillit till Skaparen för allt jag inte har sett."
RALPH WALDO EMERSON (1800-TALET)

"Sannerligen om ni har tro så stor som ett senapskorn, då kan ni säga till det här berget: Flytta dig dit bort och det kommer att flytta sig. Ingenting blir omöjligt för er."
MATTEUS 17:20 (första årh. e Kr)

"Den som ser Mig överallt och aldrig förlorar Mig ur sikte förlorar Jag heller inte ur sikte."
BHAGAVAD GITA (100-talet f Kr – 100-talet e Kr)

"Tro kan inspireras av stora böcker, forntida stora lärare eller av stordåd, men till slut är det ändå inom oss själva vi kan finna denna tro. Det är där vår visdom växer, det är där som sanningen uppenbarar sig."
JACK KORNFIELD OCH CHRISTINA FELDMAN (1900 - TALET)

"Tron är själens antiseptikum."
WALT WHITMAN (1800–TALET)

Avslutning

Det finns en mycket populär TV-serie som heter "På spåret", och där ställs frågan: "Vart är vi på väg?" Där gäller det att utifrån bilder och kluriga ord lista ut en resas slutmål. Man skulle kunna se det som om mänskligheten också är ute på en resa, en resa i rymden med mänskligheten som besättning på planeten jorden. Visa kvinnor och män har under alla tider försökt dela med sig av sin visdom till resten av besättningen, men tyvärr tycks det vara så att stora delar av den är mer benägen att lyssna till andra röster än visdomens. Vårt fordon i rymden kan emellertid inte tåla att misshandlas hur mycket som helst, och visst är det hög tid nu för besättningen att ställa sig frågan. Vart är vi egentligen på väg??

1) Eileen Campbell är TV- och radioreporter i England och har skrivit flera inspirerande böcker, bl.a. "A dancing star". "Time to be" är utgiven på förlaget Thorsons (www.thorsons.com).

Mia talar med djur

Reportage: Viveka Lindgren. Foto: Bela Unger

Kan vi komma i direkt kontakt med djurens tankar och känslor? I så fall är detta naturligtvis av stor betydelse för hur vi behandlar av djuren.

”Jag är trygg och nyfiken och samtidigt mycket avvaktande mot människor. Det är så mycket hemskt som hänt mig i det förflutna och som hela tiden kommer tillbaka och förföljer mig.”

Så börjar klienten berättelsen om sig själv, trevande och hackigt i början. Hon har dragit sig skrämt undan så fort hon kommit innanför dörren, och under hela konsultationen ligger hon envetet hoprullad bakom toalettstolen!

Psykologen Mia Mattsson antecknar allt hon får veta.

Den egendomliga klienten, som kallas Humlan, är ingen människa, utan en grårandig kisse. Mia Mattsson är heller ingen vanlig psykolog, utan kallar sig hellre “hästviskare”, efter amerikanskans ”horsewhisper”.

Hästar, hundar, katter och andra djur är ofta på besök tillsammans med sina ägare i Mias mottagningsrum i Stockholm. Det handlar om en ordlös kommunikation melan djur och människa, som tycks närmast magisk och oförklarlig för utomstående. Mia sitter på avstånd från djuren, det förekommmer ingen beröring. Telepatiskt avläser hon de bilder som kommer till henne, och tolkar deras budskap till mänskliga ord.

Husse och matte Frederick och Gunnel Blich har länge haft problem med Humlan, en hittekatt som de fann upppe på ett stenröse för flera år sedan.

– Vi hörde talas om att en övergiven och förvildad katt höll till där och försökte locka henne till oss. Men hon var otroligt misstänksam i början och inte förrän jag ställt ut mat åt henne fyra dagar i sträck vågade hon närma sig oss, berättar Frederick Blich, som senare fått veta att Humlan farit illa hos tidigare djurägare.

Hon har efter hand funnit sig tillrätta hos sin nya familj men är fortfarande rädd för främlingar och skyggar inför plötsliga rörelser. Detta märks tydligt så fort hon kommer till Mias mottagningsrum. När buren öppnas störtar hon ut som en raket och gömmer sig bakom toaletten, så långt hon kan komma ifrån alla nya, skrämmande ansikten!

– Katter är bland de svåraste husdjuren att få kontakt med. Hundar är öppna och underkastar sig gärna en ledare och hästar förmedlar enkla, tydliga bilder till mig. Men katter är så vilda och självständiga, de låter sig inte alls styras. Allting sker på deras villkor, förklarar Mia, medan hon väntar på att Humlan ska lugna ner sig och bli mottaglig för telepati.

Men snart glider pennan över papperet medan vi sitter knäpptysta i rummet för att inte störa den ordlösa kommunikationen.

Från sitt gömställe bakom toaletten berättar Humlan genom Mia om sig själv och vad hon varit med om:

Hon är trygg och nyfiken och känslig, en hittekatt med mycket förflutet som spökar. Blev ofta jagad förr, en gång av en hund eller grävling. Är rädd när någon kommer bakifrån.

”Det är härligt nu, jag har aldrig varit så vacker förut! När jag kom var jag ingen skönhet. Mager, utmärglad. De födde upp mig, jag fick tjock grädde och mjölk.”

Detta med det feta mjölken är något som Humlan hela tiden återkommer till och som hon sätter mycket värde på, påpekar Mia.

Men borde inte en katts tankar uppfattas av oss som jamanden eller andra obegripliga läten?

– Det jag förmedlar är inget språk egentligen, utan bilder som katten sänder till mig, som jag sedan omvandlar till mänskliga ord, förklarar hon och påpekar samtidigt att hon inte är någon healer som kan bota sjukdomar, utan endast avläser djuren för att sedan kunna berätta för deras ägare vad som tynger dem.

”Här finns andra fyrbenta djur”, forsätter Humlan sin berättelse. ”Detta är en djurälskande familj. Och logisk, förklarar saker noga. Matte håller på med människor, i ett rum med bord och papper. Husse har ibland smutsiga händer. Ute är det mycket växter. Här finns en kaxig korthårig hund. Jag är inte själv den smartaste, men hunden är klok och rolig, honom gillar jag. Han gör precis som han vill!“

Det är svårt att fatta att det faktiskt är en katt som ger dessa detaljerade beskrivningar av sig och sin omgivning. Handlar det trots allt inte om Mias egna fantasier? undrar jag för mig själv. Men husse och matte är förstummade. Efteråt utbrister Gunnel Blich och ger Mia en översvallande kram:

– Det är otroligt! Jag får nästan gåshud! Allt stämmer precis. Det är så kul när hon beskriver vår cairnterrier Morris, han är precis sådan – fruktansvärt envis och halsstarrig. Och jag jobbar ju med människor och har en skönhetssalong hemma, där det finns många stolar, just som Humlan berättade. Och min man arbetar en hel del ute på vår gård, så det är väl då hon uppfattat hans leriga händer.

– Nu har vi fått förklaringen till att Humlan alltid blir så rädd när man närmar sig henne bakifrån, och vi har också fått bekräftat det vi tidigare bara hört talas om, att hon levt ett tufft liv innan hon kom till oss.

Så småningom kommer katten fram från sitt gömställe. Kanske är det inbillning, men nog verkar det vara en alldeles speciell kontakt mellan henne och Mia. Det är något med blicken, tycker jag. På sätt som annars är olikt katters ser Humlan Mia djupt och forskande in i ögonen, som om den märkliga telepatiska förbindelsen ännu finns kvar mellan dem, och det är en mindre folkskygg kisse än tidigare som lämnar mottagningen.

Hundar, katter och hästar är de vanligaste husdjuren som kommer till Mia Mattsson. Men hon har också kommunicerat med olyckliga marsvin och papegojor, en deprimerad sköldpadda och till och med talat invaderande myror till rätta!

Hon berättar mer om sin unika förmåga i sin bok ”Lyssna när djuren talar” (Forum) som hon skrivit tillsammans med Bertil Edin. Vi får veta vilka händelser som format hennes liv och när hon först upptäckte att hon hade gåvan att kommunicera telepatiskt med djur.

När Mia pratar om sitt arbete berättar hon medryckande med uttrycksfulla gester. Hennes skratt är smittande och hon utstrålar en oerhörd livsglädje och självkänsla. Men så har det inte alltid varit.

– När jag var yngre var självförtroendet i botten. Under flera år blev jag mobbad i skolan för att jag var lång och tanig och inte hade de rätta märkeskläderna. Snart fick jag en töntstämpel och blev något av klassens ständiga hackkyckling. På rasterna blev jag knuffad och slagen, och där fanns aldrig någon som försvarade mig.

Mia fick svårt att koncentrera sig på lektionerna, betygen sjönk och hon hamnade en period i hjälpklass. Det gick ibland så långt att hon vägrade gå till skolan.

– Jag var jämt så ledsen och rädd under den här tiden. Min enda vän var min katt Kalle som tröstade mig, tätt hoprullad i mitt knä.

Så småningom slutade trakasserierna i skolan och hon började få kompisar i klassen. Men kärleken till djur fanns kvar och växte sig starkare med åren. Mia är uppvuxen på en gård utanför Malmö och hon lyckades i tonåren övertala sina föräldrar att skaffa en häst.

– Både pappa och jag var intresserade av westernridning, och snart blev hästarna fler. Genom en av dem, Sigge, skulle jag för första gången få uppleva en intensiv telepatisk kontakt. Under de åren gick jag en kurs i *body harmony,* som handlade om att känna av en kropp med bara händerna och samtidigt avläsa de bilder som visar sig i ens inre. Det var då jag upptäckte min speciella gåva.

– Sigge hade börjat halta svårt på ena benet, och vi måste ta honom till röntgen. Men jag var så orolig för transporten dit. Hur skulle han kunna stå uppe i boxen med sitt onda ben? Men jag skulle göra ett försök att tala med honom telepatiskt. På morgonen gick jag in till Sigge, rörde vid honom och sände intensivt tankarna: ”Om du står upp hela vägen, så bjuder jag dig på din favoritglass.” Och till min förvåning stod han fullkomligt stilla och tryggt under den långa transporten, och även inne hos veterinären som var lika undrande som jag. Han var inte alls van vid att hästar så fogligt följde med in i röntgenrummet med alla de främmande apparaterna. Dessutom var Sigge ovanligt nervös och blev annars skrämd och spattig inför minsta förändring!

Hennes lydiga häst fick sedan sin glass som utlovat och Mia kände det som om det var han som stöttat henne och inte tvärtom.

– Sigges hälta visade sig vara obotlig, och vi förstod att vi förr eller senare måste avliva honom, men till dess skulle han få ha det bra hemma hos oss. En dag var han helt förändrad, ögonen var tunga och hans utstrålning hade på något sätt avmattats. Livsgnistan var borta och han verkade ha åldrats hastigt. När det var dags för avlivning talade jag med Sigge länge inne i stallet. Berättade att jag inte för mitt liv ville skiljas ifrån honom, men att han skulle nu få det bra och slippa all smärta.

– När mannen som vi tillkallat kom, grät jag hejdlöst och var alldeles otröstlig. Sigges bästa hästkompis Charly i boxen bredvid förstod vad som var på gång och blev som galen, sparkade ursinnigt omkring sig. Men Sigge själv gick lugnt ut ur stallet med högburet huvud. Han visste också vad som skulle ske men var varken ledsen eller rädd.

– Jag sörjde honom ändå länge efteråt och tappade lusten att rida. En dag gick jag till kvinnan som lärt mig *body harmony.* Där fick jag ligga på en brits och slappna av, som i dvala och underbara bilder framträdde i mitt inre. Jag såg en ljuvligt grönskande dal full av saftigt gräs och en stor grupp hästar galopperade förbi. Färgerna var glasklara och tiden verkade stå stilla, samtidigt kunde jag se åt flera håll på en gång, och de olika djurens tankar och känslor upplevde jag också. Jag förstod att jag såg in i en annan, högre dimension, kanske var det hästarnas himmel?

– Sist i flocken kom Sigge, jag kände tydligt igen hans haltande gång. Men han verkade befriad och glad där han sprang tillsammans med de andra i en lyckligare värld. Efter den starka upplevelsen slutade jag sörja och var förvissad om att Sigge verkligen hade det bra nu.

Några år senare lämnade Mia sitt dåvarande arbete som säljare för att istället arbeta med djur och använda sig av sin speciella förmåga till ordlös kommunikation. Sedan dess har hon mött många hästar, hundar och katter och deras oroliga ägare som undrar varför deras husdjur är ledsna, rädda eller aggressiva.

– Många är skeptiska i början, tror att jag bara säger det de vill höra. Jag minns särskilt en hästägare vars häst envist “talade” till mig om en stor blå boll hon älskat som föl. Ägaren kunde inte minnas någon sådan boll och började tvivla på min förmåga. Men några dagar senare ringde hon upp, helt exalterad. Hon hade sett på gamla diabilder och i en hage fanns hennes häst som föl, intill en stor blå platssäck full med hö. Där var den roliga blå bollen!

Hästar är de djur Mia har lättast att kommunicera med.

– De är så tydliga och klara i tankarna. Samtidigt har de något nästan övernaturligt i sitt väsen, de inger mig respekt.

Hon har även “talat med” nervösa papegojor, aggressiva hundar, avvisande katter och ledsna kaniner. En zebra på en djurpark svarade på frågan varför de är randiga – det får solljuset att studsa bort från kroppen! Mia har också lyckats dirigera om en hop myror som invaderat ett hus.

– Jag fick kontakt med ledarmyran. Som sände “något sött“ och när jag la lite socker utanför huset försvann de därifrån direkt!

En deprimerad sköldpadda tillhör också Mias klienter. Hon berättar:

– Paddly låg i ett stort terrrarium med sand, och en stark lampa lyste på honom. Jag fick genast en känsla av trötthet, ledsnad och saknad. En bild av en smal flod kom till mig där löv virvlade omkring och trädrötter sträckte sig ner. Jag kände att Paddly saknade fukten och löven. Men omkring honom fanns bara sand.

– Jag berättade detta för ägarna som fått höra att Paddly trivdes bäst i en sådan torr miljö eftersom han var en landsköldpadda. Men senare fick de veta att han förväxlats vid frakten och att han växt upp i just en sådan flod som han beskrivit för mig. När Paddly så småningom fick lite vatten att simma i kom hans livsglädje tillbaka.

Mia Mattsson har även, tillsammans med Bertil Edin, utgett ”Föra djurens talan” (Forum).

Frågan om det går att kommunicera telepatiskt med djur bör undersökas objektivt vetenskapligt. Det är synd att den vetenskapliga världen är så sluten i sina föreställningar att den inte intresserar sig för detta.

SM

Rolf Österberg
en röst i den nya tiden

Av Erland Lagerroth

Ett nytt sätt att tänka i afffärslivet:
de anställdas utveckling och självförverkligade är målet.

Rolf Österbergs bok om nya tankar i affärslivet, *Vitsen med arbete,* kom på svenska 1990, men jag har läst den i en amerikansk version från 1993, *Corporate Renaissance. Business as an Adventure in Human Development* (Nataraj Publishing).

Österberg var verksam i svenskt näringsliv under 1960-, 70- och 80-talen och nådde toppositioner i ledningen för Dagens Nyheter och Svensk Filmindustri. Han var också VD och ordförande i Svenska tidningsutgivareföreningen och deltog som sådan i löneförhandlingar. Detta innebar långa stunder av väntan, och de tillbringade han med att gå runt kvarteret. Under dessa vandringar kände han sig rastlös och disharmonisk. Han insåg att vad han höll på med var att köpa och sälja mänskligt arbete, d v s behandla människor och deras kunskaper och liv som en vara. Att de anställda såg likadant på saken gjorde den inte bättre. Det hela var rent mekaniskt, det fanns inget verkligt liv. "Kunde det inte finnas någon drivkraft, någon motivation förutom högre materiell standard?"

Till sist vaknade han upp och insåg att, fastän han hade nått sina mål i karriären relativt tidigt, så kände han ingen glädje. Livet kändes tomt och meningslöst. Genom att helt inrikta sig på karriären hade han förlorat sig själv. Han kände sig förrådd av hela sin uppväxt och omgivning – och av sig själv.

Det hela var, menar han, ett resultat av vårt sätt att tänka. Men kanske hade detta sätt att tänka gått så långt, "att det i sig själv hade skapat en plattform för ett nytt sätt att tänka, för ett nytt steg i människans utveckling". (1 ff)

Ett nytt liv skymtar

Javisst, kan man tillägga, ett nytt sätt att tänka, ett andningshål, en öppning mot ett nytt och annat liv, att bryta sig ut ur de konventioner och tankemönster som har behärskat livet, ut till något helt annat. På liknande sätt som nytänkare en gång bröt sig ut ur den logiska empirismens och den analytiska filosofins tvångströja under 1950- och 60-tal och sedan ur marxismens respektive postmodernismens tankegångar. Fast i dag kanske i än större skala, över hela fältet. Det är denna rörelse jag försöker följa och bidra till i mina böcker och artiklar.

Innan han går vidare till sitt egentliga ämne, affärslivet, söker Österberg sammanfatta det gamla tänkandet och det nya. Det gamla fragmenterar helheten och blockerar de stora perspektiven. "Tillväxt" mäts i ekonomiska termer, och man ser inte att sådan tillväxt innebär en snabbare konsumtion av våra totala tillgångar. Eller som en tidigare, skarpögd civilisationskritiker, Richard Matz, brukade säga: ju mer tillväxt, desto snabbare rusar vi mot den slutliga undergången.

Det gamla tänkandet är vidare lineärt och kvantitativt: större är bättre. Det är intolerant. Intellektet styr och känslor undertrycks. Makt vilar på andras fruktan. Det är kortsiktigt och girigt och exploaterar naturen i tillväxtens intresse. Det är mekaniskt, känslolöst och fientligt mot livet. (15-19)

Till utgångspunkt för vad Österberg har att säga om det nya tänkandet tar han Sveriges historia under 1900-talet. Vid sekelskiftet 1900 var Sverige ett fattigland, och det födde visionen av ett nytt samhälle med bättre materiella och sociala villkor. Den visionen blev verklighet, och det redan i mitten av 60-talet. Men vid det laget var Sverige besatt av tanken på ekonomiskt-materiella förbättringar, och det på bekostnad av allting annat. Vi förlorade det mänskliga perspektivet, vår världsbild hade blivit starkt begränsad.

Vi såg inte att visionen var förverkligad utan fortsatte i samma spår i stegrad takt, men nu bar det utför. För friheten som vi sökte och redan hade vunnit blev till ett nytt slags fångenskap: vi blev ekonomins slavar, besatta av våra ägodelar, vår tanke på "framsteg". Detta ledde dock och leder alltjämt till protester och demonstrationer, sjukskrivningar och drogmissbruk. Allt tecken på att vi inte mår bra. Och Sverige är inte ensamt om detta. Österberg finner samma symptom på disharmoni, missnöje och alienation i de andra skandinaviska länderna, i England, Tyskland, Nederländerna, Schweiz och Nya Zeeland. För att inte tala om hans andra hemland, USA. I skrivande stund – sommaren 2001 – har saken naturligtvis ställts på sin spets med demonstrationerna i Seattle, Prag, Göteborg och Genua. Men ur det gamla tänkandet föds en ny vision, menar Österberg. (21 ff)

Men inte som en revolt utan som en vidareutveckling av tänkandet på basis av de vunna erfarenheterna. Österberg är angelägen att inte stöta någon för huvudet med de nya idéerna, men frågan är om han inte söker göra övergången mjukare än vad som är möjligt.

Allt är Ett

Centralt för det nya tänkandet är enligt Österberg insikten att allt är del av en helhet. Detta tänkande skiljer inte människan från naturen och inte människor från varandra. "Varje människa är unik [...] och är på samma gång del av varje annan människa." "Det nya tänkandet värderar inte någon högre än någon annan. Det dömer inte. Det är tolerant. Det representerar medkänsla och humanitet." "I det nya tänkandet [...] behöver vi inte någon annan bas än vår intuition för våra beslut – vår omedelbara varseblivning och förståelse. Vi *vet,* vi känner inom oss vad som är rätt och vad som är fel." (25 ff) Här tycker jag dock att Österberg går för långt, blir för allmän och okritisk. Själv upplever jag Ken Wilbers hierarki för själslivets färdigheter som mer realistisk och adekvat. Och att beslut kan grundas på intuition och känsla enbart tycks vara ett fromleri som ger spelrum för farligt godtycke.

Liknande vid ett senare tillfälle: i det nya tänkandet, heter det, finns det ingen konkurrens, ingen fruktan att inte bli framgångsrik, att förlora. Det finns inget behov av makt, ingen plats för hierarkiska system. (40) Detta låter på mig som sekters och revolutioners tanke på en ny människa, helt annan än den tidigare – en människa som dock så småningom brukar visa sig vara förunderligt lik den gamla.

Rolf Österberg fokuserar alltså på affärslivet, men han gör det via en stor jämförelse med naturen, med levande system. "Naturen frambringar sin egen energi, och denna energi cirkuleras genom systemet på exakt rätt sätt. Men naturens mening är inte att producera energi. Den producerar [eller snarare frigör] bara den energi som behövs för att upprätthålla och försörja livsprocessen. Och det är den processen som är livets mening." Om människan kan man säga att hon är en helhet sammansatt av själ ("mind") och kropp. "Själen uttrycker sig genom den fysiska kroppen liksom kroppen omsätter tankar skapade i själen. Det är i själen som vi utvecklas och växer."

Kroppen behöver energi, och den distribueras som blod som cirkulerar i systemet. "Men meningen med människans kropp är inte att producera blod utan i stället att den skall leva för att tjäna själen som uttrycksmedel eller instrument. Det är i själens dimension som vi utvecklas och växer, inte genom att göra våra kroppar större. Vi växer inåt, inte utåt." (30)

> Måttstocken för en människas arbete är inte vad hon har uppnått med det utan vad hon har blivit av det.

Denna tankegång tillämpas nu på företag inom näringslivet på följande sätt. "Ett företag har en fysisk kropp i form av maskiner, byggnader, kapital etc. Ett företag har också en själ sammansatt av de människor som arbetar inom företaget. För dess utveckling och överlevnad behöver företaget energi, d v s profiter eller åtminstone ett positivt kassaflöde. Men är företagets mening produktionen av profiter, produktion av pengar?"

Många eller de flesta skulle kanske besvara den frågan jakande. Så inte Österberg. Han fullföljer nämligen analogin så, att också företaget växer och utvecklas, inte genom att förstora sitt yttre skal i form av fler maskiner, större vinster, fler anställda o s v, utan genom inre expansion, genom utveckling av dess "själ" med nya erfarenheter, insikter, kunskaper hos dess anställda. Allt annat är biprodukter. "[...] *det primära syftet med ett företag – dess mening – är att tjäna som en arena eller ett uttrycksmedel för den personliga och mänskliga utvecklingen hos dem som arbetar i företaget".* (30 f, 96; kurs. här)

Hela Österbergs bok vidareutvecklar sedan denna tanke; den är bokens "själ". Tanken är förvisso ny, häftig och progressiv nog. Men man kan undra hur hållbar den refererade analogin är. För det första är alla kanske inte eniga med honom om att människan bara utvecklar sig i det inre, i själen. Det är att underskatta gemenskapen mellan kropp och själ, att stanna i det gamla tänkandets dualism med alla de ensidigheter och galenskaper den visat sig föra med sig. Kropp och själ är två sidor av samma "sak", av vad vi kan kalla människans personlighet, och de utvecklas bäst tillsammans, i växelbruk. Vi mår förvisso bäst i en välfungerande kropp (språkbruket är som synes dualistiskt, vilket gör det svårare att tänka icke-dualistiskt). Det är väl också en sådan personlighetsutveckling Österberg avser. (Tilläggas kan att människor i gemen kanske inte tänker så mycket på sin "själsliga" utveckling, som man kunde ha önskat.)

För det andra känns det kanske ändå lite verklighetsfrämmande, lite utopiskt, att ett företags mening bara skulle ligga i att utveckla sina anställdas inre kvaliteter. En mening som Österberg aldrig tycks beröra, är ju faktiskt att producera varor och tjänster som tänks vara till nytta för mänskligheten. För övrigt är själva begreppet "mening" problematiskt på ett sätt som Österberg bortser från (se t ex den klassiska *The Meaning of Meaning* från 1953 av C K Ogden och I A Richards).

Mot Österbergs resonemang i E F Schumachers efterföljd att mindre företag är bättre än större och att utvecklingen går åt det hållet (60 f) tycks ju verkligheten också ha inlagt en gensaga: sammanslagningen av stora företag till ännu större är åtminstone för närvarande den genomgående trenden.

Hierarkier är skadliga

Österberg tillhör dem som går till storms mot hierarkier (kap. 6 och 7), och han visar övertygande att sådana sociala och ekonomiska hierarkier, som han särskilt upplevt i Dagens Nyheter-koncernen, är fördärvliga för kreativitet och utveckling, leder till trögthet, passivitet, stillastående. Men detta är alltså organisatoriska, konstruerade hierarkier byggande på makt och underordning. Deras skadlighet betyder inte att alla människor är lika. Vi föds olika, och än mer olika blir vi kanske under livet. Än en gång hänvisar jag till Ken Wilbers genomarbetade system av utvecklingshierarkier i de fyra "kvadranter" han urskiljer i världen: det yttre och inre individuella och det yttre och inre kollektiva.

Österberg säger det själv på ett ställe på ett nästan paradoxalt sätt: "Vi kommer aldrig att förverkliga vår fulla potential som mänskliga varelser om inte hierarkier överges." (48) Javisst, sådana hierarkier som han brutit staven över. Men eftersom människor alltid kommer att ha realiserat sin fulla potential i olika hög grad, kommer de alltid att befinna sig på olika stadier i denna hierarki.

Men Österbergs grundtanke om företag som har sina anställdas utveckling och självförverkligande som mål är naturligtvis storartad. Det drar in näringslivet i det nya tänkandet på ett sätt som man inte trodde möjligt. Och han kan också anföra en rad exempel på företag som följt den linjen och lyckats. (75 f, 137 ff)

Samtidigt är han klar över att den gamla sortens företag kommer att finnas kvar, mer och mer nergrävda i det gamla tänkandet. Men om deras direktörer inte förändrar sig av sig själva, kommer de förr eller senare att bli föremål för förändring, menar han. Deras arbetare kommer att gå till nya företag eller starta egna. (120)

Större delen av boken ägnas åt att begrunda organisation, mål, planer och visioner hos den nya typen av företag, deras produkter, profiter och ägandeförhållanden. Organisationsformen blir inte statisk utan en process. Mest givande ur allmän synpunkt är kanske vad han säger om arbete. "Måttstocken för en människas arbete är inte vad hon har uppnått med det utan vad hon har blivit

av det", citeras från okänd källa. "Vi existerar inte för att överleva", fortsätter han, "utan för att leva. […] vi existerar för att lära, utvecklas och växa som människor." "Meningen med livet är livet självt – livsprocessen – och inte vad vi samlar på oss på vägen." (93)

Detta kan låta utopiskt och främmande för arbetslivet, men tanken är att genom att skapa mer tillfredsställande arbetsförhållanden och öka motivationen för arbetet kan vi uppnå "högre produktivitet, högre kvalitet, lägre frånvaro och därmed högre lönsamhet". (97) Tanken att samhällets viktigaste uppgift är att skapa jobb har lett oss in i en ond cirkel, där praktiskt taget varje metod är accepterad, även om den skulle medföra ödeläggelse av naturen, export av vapen från "ett fredsälskande land" och polarisering av fattiga och rika. (74) En annan ond cirkel är att vad det gäller är att säkerställa ekonomisk tillväxt, något som leder till samma eller än värre konsekvenser.

Tekniska lösningar undanröjer inte psykosociala problem, sådana som att arbete används som ett sätt att fly från oss själva och undvika våra känslor (liksom vi fördriver tid och känslor framför TV). Arbete är en aspekt av livet, men bara en. Alla aspekter av livet ger oss lärdomar, nya erfarenheter och insikter. Vi måste acceptera att vi har inom oss en emotionell sida och att den är lika stark som den logiska. "Det är i balansen mellan känsla och logik som vi når inre harmoni." (104 ff)

Se på naturen

Boken avslutas med en naturbetraktelse, som till en början går i den fromlande stil, som noterats ovan. Nästa gång du går ut i naturen, sitt ner på en sten på ängen och känn harmonin i naturen, hos trädet, blomman, vråken.

"Känn den totala harmonin mellan alla elementen i naturen.

Här finns ingen fruktan,
ingen strävan efter makt.
Inga bekymmer om morgondagen." (149)

Känner Österberg inte till Darwin, måste man fråga, eller åtminstone Viktor Rydbergs "Prometheus och Ahasverus"? (Även om dessa inte sitter inne med hela sanningen.)

Men fortsättningen blir mer tänkvärd:

"Om du lyssnar noga, kan du höra naturen
berätta att du hör till,
att det inte finns några avstånd.
Om du stannar en stund i stillhet,
kan du också höra gråtandet.
Det är gråtandet hos en mor som inte kan förstå varför
barnen som hon gav liv åt
uppslukar henne, förgiftar henne, dränerar hennes livssaft
och inte tycks bry sig om att hon håller på att dö." (149 f)

Men om du alltjämt dröjer kvar, kan du känna ett hoppfullt leende komma fram och att någon försöker viska till dig: "Människorna är på väg tillbaka. Människorna ger till sist efter för sin längtan, sin längtan hem!" (149 f) Det är samma tanke som den som bär upp Richard Tarnas stora bok *The Passion of the Western Mind*. Låt oss alltså hoppas! ***Rolf Österberg***

Det mänskliga sinnet ogillar en främmande idé lika mycket som kroppen ogillar ett främmande protein, och det gör motstånd mot den med liknande kraft. Det är kanske inte alltför fantasifullt att säga att en ny idé är den snabbast verkande antigen som vetenskapen känner till.

Wilfred Trotter

Det som är nytt och uppseendeväckande förringas, för om det inte förringas, så uppstår den förödmjukande frågan: "Varför tar du då inte del av det?"

H. G. Wells

Det är inte ovanligt att ingenjörer accepterar att sådant finns som man ännu inte förstår. Men det är mycket vanligt att fysiker inte tror på sådant som tycks motsäga samtidens föreställningar inom fysiken.

H. Bauer

Det är svårt att säga vad som är omöjligt, för gårdagens dröm är dagens förhoppning och morgondagens verklighet.

Robert Goddard

Forskning är att se vad alla andra har sett och att tänka vad ingen annan har tänkt.

Albert Szent-Györgi

Alkemi är konsten att framställa immateriellt guld. Om människan kan iaktta världen och sig själv utan egna normer, fördomar, åsikter och känsloreaktioner; om hon kan se världen och sig själv utan någon personlig vilja eller personligt motiv, så finns möjligheten till sann transmutation av det oädla. Den sanna transfiguristiska Alkemin, den alkemi Rosenkorsets Skola åsyftar, är och har alltid varit den enda vägen till "finnandet av de Vises Sten", den nyfödda Himmelska Personligheten – Guldet. Vi hoppas att alla som söker skall kunna finna detta guld.

Beställ vår introduktionskurs i Rosenkorsets gnostiska filosofi, genom att sätta in 150:- på pg 6386275-9.

LECTORIUM ROSICRUCIANUM
Det Gyllene Rosenkorsets Internationella Skola
EDSHULT SÄTERI - 575 93 EKSJÖ - TEL 0381-450 40
Telefontid tisdagar kl. 19-21
www.lectoriumrosicrucianum.org

Min tro

Stefan Stenudd

Taoismen

Det kinesiska tecknet för tao, vägen, i kalligrafi av författaren

På taoismen behöver man inte tro

Något av det mest beundrandsvärda med taoismen, som den beskrivs in sin främsta urkund Tao te ching, är att den inte kräver någon tro, inte låter sig stramas upp i det regelpaket som brukar dominera i en religion. Visst finns regler – eller snarare förslag på sådana – och tydliga ståndpunkter om vad som är gott och ont, men här finns inget högre väsen att dyrka, ingen utomvärldslig ordning att underkasta sig.

Tao te ching är snarast en tankebok som låter sin läsare tänka fritt, och dra sina alldeles egna slutsatser. Där andra urkunder tjatar om den förfärliga gudomliga vrede som ska ge sig på den stackare som inte följer deras bud, säger Tao te ching i stället, närmast lakoniskt, att si och så brukar det gå, för att det är så det fungerar i naturen.

Lao Tzu, den man som enligt legenden skrev Tao te ching och var taoismens första förkunnare, varnar i stället för den sorts dogmatik som vill ändra världen för att göra den bättre. Med vad som närmast kan jämföras med en ekologisk grundsyn, varnar Lao Tzu för att världen är så intrikat och komplext sammanfogad att varje försök att ändra på den bara kan leda till att saker går sönder.

Taoismen hävdar i stället nödvändigheten av att i lugn och ro begrunda världens storslagna komplexitet, att bli lyhörd för hur allt fungerar och hänger ihop – och då ska man upptäcka att det mesta löser sig självt. En förivrad reformvilja kan inte lyckas, utan blir alltför ofta i stället just ett så allvarligt problem som den en gång initierades för att komma till rätta med. De flesta svårigheter världen kan möta tenderar att lösa sig alldeles av sig själva – i alla fall ska tålamod, försiktighet och lyhördhet formulera betydligt bättre lösningar än de som kommer av hastigt mod och brinnande övertygelse.

Taoismen måste därmed sägas vara en motsats till det mesta av religionsutövning vi sett genom årtusendena. Där de flesta troende skyndar att slåss för sin övertygelse och tvinga den på sin omvärld, tänker taoisten att den som verkligen har sanningen på sin sida bara behöver slå sig ner i sitt hörn och vänta, så ska resten av världen sedermera leta sig dit. Och visst är det uppenbart: om man vet att man har rätt, varför då med något annat än sakliga argument försöka sprida sin syn? Varför använda våld, eller ens bearbetning, om man talar sanning? Bara lögner behöver reklambyråer.

Det är förvisso en sorg i vår värld att de minst fanatiska åsikterna har svårast att hävda sig – men det är bara i det korta perspektivet, som i och för sig kan upplevas outhärdligt långvarigt. Trosföreställningar kommer och går, gudar uppstår och förbleknar, profeter hyllas och blir sedan glömda. Kvar genom alla dessa spektakel råder vad man kunde kalla förnuftet, som måhända hamnar i skugga inför det senaste religiösa eller politiska yrvädret, men ändå likt sköldpaddan kan betrakta varje ny stursk hare med jämnmod.

Lao Tzu och de andra taoisterna är definitivt sköldpaddor – de sitter där, länge, och brådskar inte med något. Visst vore världen trist om den bara befolkades av sköldpaddor, men den hade säkert blivit en snällare värld om inte hararna ideligen sattes att leda den.

Jag måste bekänna att jag har många invändningar mot taoismen – och det går för sig. Lao Tzu vill inte ha troende eller lärjungar, utan sansade sinnen att samtala med.

I ett sådant samtal vill jag att taoismen ska respektera den klåda, som de flesta av oss människor konstant bär på. Denna själsliga rastlöshet, förmodligen i grunden kommen ur vår vetskap om den begränsade tid vi har till vårt förfogande, uttrycker sig i både storslagna och förfärliga gärningar, men mestadels är den en krydda som gör människolivet fascinerande, sensuellt, hänförande. Den som verkligen har frid i sinnet kan väl knappast ha ett liv?

Jag tror att vi ideligen gör tabben att föreställa oss den ideala tillvaron som något konstant, en oföränderlig idyll där allt är som det ska vara, för evigt. Men om vi uppriktigt frågar oss själva tvekar nog ingen om att ett sådant paradis skulle vi tröttna kvickt på. Förändring är en nödvändig livsluft, så också ovisshet.

Taoismen uttrycker förvisso en insikt om detta – världens föränderlighet, ett system av naturlagar som bara finns till i dynamiken med varandra, den kosmiska dans de deltar i. Jag är dock inte alldeles övertygad om att taoismen till fullo bejakar detta. Kanske har det med det skrivna ordet att göra. Tankar blir ord som flyger ur munnen, men när de fastnar på papperet har redan ögonblicket de föddes i farit förbi dem, så de berättar om ingenting – men det gör de väldigt länge.

Vi vill så gärna att det ska vara så – eviga ord, eviga sanningar, som blir den fasta grunden att stå på när hela universum rusar fram mot vad som ännu inte ens finns. Åter är det nog döden som spökar: vi lever en kort tid, men vi är döda väldigt, väldigt länge.

Nå, även om vi är döda oändligt mycket längre än vi lever, så borde vi under vår korta livstid odla föreställningar och ideal som bejakar den. Taoismen, som inte ens nämner ett hinsides, är på den punkten ett hyfsat föredöme.

Krönika

Clas Svahn

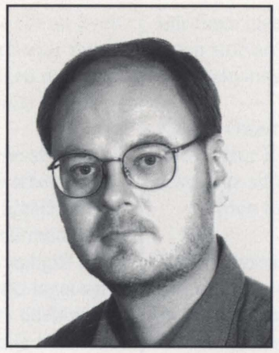

Storebror och UFO-frågan

Det hemliga och fördolda har alltid lockat oss människor och det verkar inte finnas några gränser för vad många av oss kan tänkas tro på. I dag ingår tillfångatagna utomjordingar och tefat dolda i underjordiska komplex i grundförutsättningarna för den mera spekulativa delen av UFO-litteraturen och är vanliga i kabelkanalernas så kallade dokumentärer.

I en undersökning som publicerades i tidskriften Life år 2000 svarade 49 procent av den amerikanska befolkningen ja på frågan "Tror du att den amerikanska regeringen hemlighåller information som visar att UFO finns eller inte?". Över 100 miljoner amerikaner misstänker alltså att deras egen regering för dem bakom ljuset. Tron på den stora konspirationen sprids av personer som David Icke (reptil-utomjordingar vandrar förklädda omkring på jorden), Sune Hjorth (som köper det mesta Icke påstår) och efterföljare till milisledaren William Milton Cooper (som sköts till döds vid en eldstrid med polisen förra året och som var den främste bland alla konspirationsanhängare). I Sverige sprids föreställningen att UFO-föreningar övervakas och att telefoner avlyssnas, och själv har jag vid en rad tillfällen pekats ut som agent för CIA, Säpo-spion eller FOA-anställd.

Är vi då utsatta för en konspiration som syftar till att upprätta en världsstat och att dölja utomjordingarnas närvaro på jorden? Min egen övertygelse är att så inte är fallet. Inte bara för att en sådan konspiration vore omöjlig att dölja (alltför många inblandade) utan också för att den borde märkas även på gräsrotsnivå.

I mer än 25 år har jag ägnat min fritid åt UFO-gåtan. Och visst har jag stött på en del egendomliga personer och funnit hemligstämplade dokument som visat på myndigheternas intresse. Men aldrig har någon försökt tysta mig trots att jag under en rad av dessa år varit en av de mest synliga och högljudda i svensk UFO-debatt. Inte heller har någon av de mest extrema konspirationsanhängarna här i landet blivit utsatta – ni kan lita på att jag hade fått reda på det av dem i så fall.

Men samtidigt som jag är avvisande till tron på en världssammansvärjning och att svenska myndigheter bidrar till denna, så tvekar jag inte om att myndigheterna genom åren varit mer eller mindre intresserade av UFO-frågan. Under 60-talet skickade svenska FOA till och med "spioner" på Ifologiska Sällskapets möten vid några få tillfällen (de upphörde med detta sedan det visat sig att ifologerna knappast utgjorde något hot mot rikets säkerhet).

Också utomlands finns det ett dolt intresse för UFO. Tidigare hemligstämplade rapporter och undersökningar, som CIA och FBI förnekat, blev offentliga, och hösten 1997 erkände CIA att man av hänsyn till den nationella säkerheten fört allmänheten bakom ljuset i UFO-frågan. Men här inträder alla konspirationsteoriers moment 22. Trots alla nya dokument och alla avhemligade hemligheter så gav dessa inte svaret på UFO-gåtan. För en sann konspirations-byggare blev de istället beviset för att sanningen fanns ännu längre in i labyrinten, på en annan myndighet, på en annan nivå. Och den labyrinten är det mycket lätt att gå bort sig i.

Clas Svahn
Ordförande i föreningen UFO-Sverige och medförfattare till en bok om konspirationer som utkommer på bokförlaget Semic senare i år.

Argumentationsanalys

Hur är det med argumentationsanalys? Är det något för oss sökare? Bör vi lära oss dess regler och använda oss av sådan analys för att städa i vår uppsättning av åsikter?

Aldrig har väl i den offentliga samhällsdebatten argumentationsanlys åberopats. Det kan tyda på att detta har ett mycket begränsat värde. Men visst kan det vara klokt att ta sig en titt på vad analys av argument kan innebära. Det finns böcker om det. Fast vad man verkligen har användning för är *kunskap*. Om det brister i kunskap, kan analys av argument bli av ringa värde. För att kunna göra en meningsfull analys bör man ha kännedom om alla relevanta fakta, i annat fall blir resultatet osäkert. Precis som med matematiska uppställningar: om någon siffra utelämnas, blir summan felaktig.

Så, goda kunskaper är huvudsaken!

Bevis

Tänk gärna igenom vad *bevis* innebär!

Bevis finns av olika grader. Inom matematiken, logiken och naturvetenskapen används ett begrepp bevis, som är ytterst krävande. Men inom exempelvis juridiken tar man lättare på frågan vad som är bevis. När bevis i strängaste mening föreligger, så kan i princip envar inse dess giltighet, så som vi minns från skolans geometriundervisning, där utredningar slutade med orden VSB = vilket skulle bevisas.

Det kan ibland vara klokt att tänka över om det man betecknar som bevis verkligen är bevis i sträng mening, där inga som helst tvivel är möjliga, eller om det rör sig om "lättare" bevis. .

Å ena sidan – å andra sidan

Många av oss har mycket bestämda åsikter Ofta är dessa säkert berättigade. Men ibland kan man tänka att *å ena sidan* tycks det finnas goda skäl för en bestämd uppfattning, men *å andra sidan* finns det också skäl för en motsatt mening.

Å ena sidan *så*, och å andra sidan *icke så*...

Det kan finnas goda skäl att ibland titta på meningsmotståndares resonemang.

Visst är det skönt att ha bestämda uppfattningar – även om man lätt blir arg, när dessa inte delas av andra. Men det är hiskligt lätt att lura på sig själv övertygelser, som vid en noggrann analys inte håller.

Vem vill egentligen lura sig själv? Men många gör otvivelaktigt just det. De är till och med mycket ivriga att föra sig själva bakom ljuset. Ibland mår de bra av detta. I sådana fall bör man kanske gratulera dem till att ha lyckats med sitt självbedrägeri.

Kanske är det säkrast att inte ha några åsikter alls... Fast ganska trist.

Berards metod

En klient har sjunkit ner i en bekväm stol för att lyssna till till sig sin egen, skräddarsydda, musik.

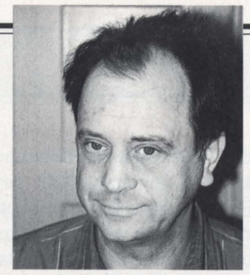

Lars Persson kom i kontakt med Berardmetoden då han under 1980- talet själv var i behov av behandling.

Av Anna Wahlund Abdulkader

Vid Mariatorget i Stockholm, i en gammal ljusgul söderkåk, finns Berard´s Method Center. Här skapas helande oljud!

Allt utifrån klienternas egna specifika behov.

Det skrapar och fräser i lurarna, som placeras över öronen. Den modulerade musiken pendlar mellan bas och diskant på växelvis hög och låg volym. Egentligen en ren pina att lyssna på.

– Ljudterapi är egentligen inget nytt, berättar Lars Persson, certifierad Berardkonsult och den som driver företaget Berard´s Method Center. Buddistiska munkar och hinduiska yogautövare har i tusentals år använt sig av entonigt mässande och ljudresonans för att stärka kropp och själ.

– Berardmetoden använder också ljudresonans, men här fungerar den kanske lite annorlunda, fortsätter han.

Och visst vet vi att ljud och musik påverkar. Medan vissa musikstycken, havsbrus och vind ger njutning, får skriande oljud oss att vilja rusa bort med händerna tätt kring öronen.

Vilka har blivit hjälpta?

Av dem som fått hjälp av Berardmetoden, har många mer eller mindre förändrat sina liv!

De som söker hjälp är till 30 procent barn med neuropsykiatriska funktionshinder såom läs- och skrivsvårigheter, damp och autism. De vuxna som söker lindring har främst problem med stress, depression, utbrändhet, sömnsvårigheter och allmän trötthet, typ början till utbrändhet.

– Efter lyssnarträningen, som ljudterapin kallas, börjar både barn och vuxna att fungera bättre, socialt som mentalt, berättar Lars. Koncentrationen, fokuseringsförmågan och uppmärksamheten förbättras.

Han berättar vidare att många vuxna upplever sin självbild tydligare efter träningen. Den vardagliga strukturen blir enklare att hantera och förmågan att sätta gränser förbättras.

– Som en klient uttryckte det: "Ett stort NEJ växer inom mig."

Hjälp vid dyslexi och koncentrationssvårigheter

Sina klienters utvecklingsförlopp kataloglserar Lars i en mapp skriftliga fallbeskrivningar. Jan är ett sådant exempel som vi här, via Jans lärare, i förkortad version, får ta del av: Jan har svårigheter i skolarbetet. Han vantrivs, är omotiverad och okoncentrerad samt har läs- och skrivsvårigheter

Efter lyssnarträningen, som pågår under 20 30-minuterspass, går det plötsligt att föra en dialog med Jan. Han lyssnar bättre och ger ett mer moget och balanserat intryck, vilket bland annat visar sig genom att han själv tar initiativ till konfliktlösningar.

Han har större motivation i skolarbetet, bättre uthållighet och ger inte upp lika lätt som tidigare. Han har läst en bok som han skriftligt redovisat. Skrivförmågan har blivit bättre, liksom handstilen och ordens sammanhang. Han tycker nu om att läsa, och högläsningen fungerar mycket bättre.

Sökte ljudterapi utifrån eget behov

Lars Persson, som tidigare arbetat som socionom och personundersökare i brottmål, kom i kontakt med Berards metod under 1980- talet, då han själv var i starkt behov av att förändra sitt levnadssätt. Idag skulle man kalla hans dåvarande tillstånd utbrändhet. Han blev en av de få som fick studera hos grundaren av metoden, den idag 87-årige franske öron-, näsa- och halsläkaren Guy Berard.

Lars blev under tiden i Frankrike både hjälpt själv och certifierad Berardkonsult. Med detta i bagaget tog han metoden med sig till Sverige och bedriver nu, sedan oktober 1999, verksamhet i ljudterapi enligt Berardmetoden.

Ljuduppfattningstest

Rent praktiskt görs fyra olika hörseltester. Först testas den auditiva uppfattningsnivån, sedan följer ett selektivitetstest, vilket visar förmågan att skilja mellan ljudfrekvenser. Vidare görs ett test som mäter den audiotiva balansen och slutligen ett resonanstest. Allt markeras noggrant på en kurva som sedan överförs till modulatorn som modulerar och filtrerar musiken efter varje klients specifika behov.

Det är här skrapet, rasslet och svängningarna mellan bas och diskant börjar. I bekväma stolar med lurar över öronen serveras en förskräcklig "musik". Den bearbetade musiken ska träna upp örats och hjärnans uppfattningsförmåga. Impulserna ska sorteras till rätt plats i hjärnan, blockeringar ska lösas och impulsflödet jämnas ut. Exempelvis retuscheras obalans som kan yttra sig på så sätt att det högra örat hör bättre än det vänstra och därför uppfattar ljuden fortare än det vänstra trots att ljudet egentligen skulle ha uppfattats i motsatt ordning.

Ja, det är krångligt. Men Berard själv gjorde upptäckten att vårt sätt att uppfatta ljud avgör hur vi uppfattar omvärlden.

"Vi beter oss som vi hör", har han sagt.

Allt i universum svänger

En någorlunda fattbar förklaring, enligt Lars, är att allt i universum svänger. Allt är energi. Även i vår lyssnarförmåga, varseblivning och sättet att fungera kan obalans uppstå, liksom i allt annat.

Och som vanligt är balans viktig för hälsa och välbefinnande.

Den modulerade musiken som används i lyssnarträningen grundlägger, enligt en av Berards teorier, nya nervbanor. Metoden har förmåga att lösa psykiska blockeringar och fungerar som massage på atomnivå. Den får nervcellerna att kommunicera mer balanserat med varandra.

Naturligtvis är lyssnarträningen inte godkänd av försäkringskassan eller accepterad av skolmedicinen. Men Lars hoppas att landstinget så småningom ska godkänna metoden så att fler behövande kan bli hjälpta.

Lars hemsida finner du på adressen: http://www.berardsmethod.se. Tel: 08 – 668 06 60.

Helbrägdagörelser

Läkartidningen nr 34, 2001 tar i en längre artikel upp ämnet "förbön och helande". Författare är en sjukhuspräst, Lars Lindström. Han skriver att det finns ett ökande intresse för helbrägdagörelse genom bön och att fenomenet är verkligt.

Lindström nämner att ca 20 procent av textmassan i evangelierna beskriver hur Jesus botar sjuka och att helbrägdagörelser är något ständigt återkommande i den kristna kyrkans historia.

Än i dag arbetar kristna människor mycket med kroppsligt helande, inte minst inom den anglikanska kyrkan i England.

Som förklaring till helandeunder har nämnts t ex kroppens spontana självläkning och feldiagnostik. Men en annan möjlig förklaring är, enligt Lindström, den specifikt religiösa miljön med en atmosfär av tro, hopp och förväntan, som kan tänkas verka på ett psykosomatiskt sätt.

Lindström:

"I en undersökning jag gjort av ett antal personer som upplevt helandeunder, rapporterade 80 procent av dem om sensationer av värme, ljus, kraft, gudomlig närvaro och liknande. Dessa rapporter tycks ge en beskrivning av de förändrade medvetandetillstånd som man annars förknippar med den mystika helhetsupplevelsen. Om dessa starka upplevelser handlar om ett förändrat medvetadetillstånd finns här kanske ytterligare en faktor som bidrar till förbönssituationens speciella karaktär. När människan genom den mystika helhetsupplevelsen får ett nytt förhållande till helheten, till Gud, då påverkas hennes totala livssituation, 'kropp, själ och ande'."

Fast man kan undra om det inte ofta kan vara fråga om psykiska krafter från förbedjare som direkt påverkar kroppen hos föremålet för bönen.

*

10 000 steg om dagen behöver kroppen för att må bra. Av dem ska 3 000 – 4 000 steg vara en rask promenad eller motsvarande.

Källa: Sydsvenska Dagbladet via Infoteket.

Skeptiker, som hoppas

I UFO-Aktuellt nr 4, 2001 recenserar Clas Svahn boken *Skeptical Odysseys,* som innehåller bidrag av flera skeptiker, vilka skrivit om olika ämnen. Även UFO-skeptiker är med.

Clas skriver bland annat:

"Jag kan inte låta bli att le när jag läser Posners avslutande anmärkning om att han trots sin kritiska hållning ändå 'hoppas att en utomjordisk farkost ska ge sig till känna inom min livstid', något som Phil Klass själv gång på gång upprepade under en intervju jag själv gjorde med honom förra året.

Också benhårda skeptiker har svårt att lämna sin barnatro."

(Phil Klass är en av de mest aktiva skeptikerna inom UFO-området.)

Kommentar:

För min del menar jag att en hel del pekar på att vi faktiskt har besök från världsrymden, även om jag inte känner till några avgörande bevis. Men jag hoppas att vi aldrig får besök av utomjordingar.

Vi vet ju inte vilka egenskaper främlingarna har. Om de står på ungefär samma tekniska, vetenskapliga och etiska nivå som vi, kunde det kanske vara skojigt med ett möte, ja, rentav nyttigt för oss. Men om de är annorlunda än vi, kan det bli problem.

Om de hunnit avsevärt längre än vi vetenskapligt och tekniskt, skulle ett möte kunna innebära ett svårt trauma för mänskligheten. Människan kunde få uppleva en underlägsenhet i förhållande till andra varelser, så att hennes självkänsla får sig en allvarlig knäck.

Kanske skulle vi som ett slags kosmiska förståndshandikappade få överta andra varelsers kunskaper. Vår egen vetenskap och teknik, som vi varit så stolta över, skulle framstå som efterblivna. En kollektiv depression kunde breda ut sig bland oss och t ex medföra att det ekonomiska livet stannar upp på ett förödande sätt.

Och tänk om de visserligen är oss vetenskapligt överlägsna men samtidigt etiskt primitiva! De kanske ser på oss som vi ser på djur.

Och om de med otäcka metoder skulle kunna förvandla oss fysiskt och mentalt!

Nej, jag tror det är bäst om vi slipper möta icke-mänskliga, möjligen människolika, varelser, som lyckats ta sig hit över avstånden i världsrymden eller kanske genom tunnlar i rumtiden.

SM

*

Stadshuskällarens kökschef Stefan Johnson omtalar att antalet vegogäster på Nobelmiddagen har ökat de senaste åren. Förra året var det 60 gäster som efterfrågade vegetariskt, bland dem litteraturpristagaren Naipaul.

Källa: Metro via Vegetar 1, 2002

Avskaffa pensionstvånget vid 67 år föreslår Arvid Carlsson (78 år) Nobelpristagare i medicin. Pensionering kan vara ett hot mot människors hälsa. Vår hjärna behöver utmaningar, annars påskyndas åldrandet. Får hjärnan stimuli, fördröjs processen.

Källa: Metro via Föreningen Infotekets nyhetsblad, tel. 0460-14 48 48.

www.martinus.nu

Uppgifter om aktuella kurser, föredrag etc.
Begär program:
Stiftelsen Martinus Institut i Sverige, Fjällgatan 23 A,
116 28 STOCKHOLM
Telefonsvarare: 08–766 08 69,
Fax 08–766 08 66

Den enligt mångas upplevelse
STÖRSTA ANDLIGA SKRIFTEN I MODERN TID
"MIRAKELKURSEN"
Har även Du funderat på att studera
A COURSE IN MIRACLES® -ACIM®?

I en **NY HUVUDKURS** studerar vi **A COURSE IN MIRACLES (ACIM)** på djupet med forts. under våren. **HELA TEXTMATERIALET PÅ SVENSKA!** Dags för anmälan till sommarens **grundkurs**, 16–25/6 och **fortsättningskursen**, 21–30/7! **RING** om övriga aktuella KURSDATA! Introduktionskurser–veckoslutsseminarier. TEMAHELGER/VECKOR. Clearinghelger. **PRIVATRÅDGIVNING** för Din aktuella livssituation. För Dig som upplever oro, rädsla, ångest, sociala eller andra fobier. För Dig som behöver **HJÄLP ATT TA DIG UR** en depression i KRISSITUATIONER avseende RELATIONER, HÄLSA och FRAMTID.
Alla praktiska upplysningar genom:
ESOTHERACIM-KURSER i Helsingborg och Karlstad
Tel: 054-56 21 80, 070-170 65 33, 042-13 56 94

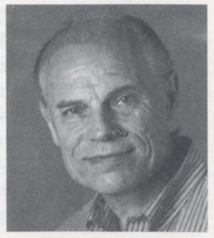
Hans-Jörgen Gerloff

Gyllene regeln

Tjing SM!
Jag läste med stort intresse de olika religionernas utformning av den så kallade "gyllene regeln". Jag har alltid reagerat starkt mot den egocentriska utformningen av denna doktrin som den framstår i Bibeln: "Allt vad I viljen att människorna skola göra eder, det skolen I ock göra dem." Följer man den regeln, så kan det gå väldigt illa, för det är ju inte alls säkert att mina medmänniskor vill att jag ska göra gentemot dem, det jag förväntar mig att de ska göra gentemot mig.

Det som jag tycker är bra för mig, uppskattas kanske inte alls av en annan människa. En bättre skrivning vore kanske följande: "Jag bör eftersträva att göra gentemot mina medmänniskor vad de förväntar sig av mig." Inte heller det är emellertid bra, för det är inte alls säkert att det man förväntar sig av mig är rimligt. Ett exempel som demonstrerar problematiken på ett mycket drastiskt, dubbelbottnat och mångfacetterat sätt är följande korthuggna, "roliga" (?) historia.

Masochisten: Slå mig!
Sadisten: Nej!

Ju mer man betänker innebörden i denna korta ordväxling, desto tydligare framstår den som filosofiskt klurig. Den leder tanken i flera tänkvärda riktningar.

Tjång
Bertil Falk

Susanna Ehdin

Hej
Efter att ha ögnat igenom artikeln om Susanna Ehdin skulle jag vilja skriva några rader med kritik mot henne, dels baserat på debatten hon haft i Läkartidningen med Dan Larhammar (se också skeptikernas hemsida) dels det hon lite svepande skrivit om psi-forskning i sin stora bok (om slagruta resp. om Robert Jahns forskning). Hon tänker nytt i många avseenden, men jag tycker inte att hon besvarar kritiken av Larhammar hon fått i Läkartidningen (har också visat artiklarna för en nytänkande men kritisk läkare som höll med mig) och hon skriver alltför onyanserat och okritiskt om slagruta och jordstrålning, som om det är bevisade fenomen, och det kan man inte säga att de är. Det bör alla slagruteanhängare vara medvetna om och det påpekade jag för slagruteförbundet i ett föredrag för dem för några år sedan. Det finns många enskilda människor som har slående upplevleser av slagruta, men de har dessvärre ingen vetenskaplig betydelse. Det krävs seriösa, vetenskapligt upplagda försök, dubbelblinda osv för att testa hur slagrutan fungerar, och det finns tyvärr väldigt få sådana. De jag stött på har jag nämnt i min bok, och de antyder vilka mekanismer det kan handla om, men antalet försök är mycket begränsat, så vetenskapligt bevisat är det inte, tyvärr.

Visa gärna inläggen i Läkartidningen för en person som är kunnig i ämnet. Jag är det inte, men jag ser ändå att Larhammars kritik inte besvaras av Ehdin. Då kan kritiken mot henne vara befogad, likaså om man kommer med för långt gående och onyanserade påståenden. Om det är tillräckliga skäl för att utse henne till förvillare är väl tveksamt, men jag tycker att en del kritik mot henne är befogad. Det är så pass viktigt att det bör nämnas om man skriver om Susanna Ehdin tycker

Göran Brusewitz

Göran Brusewitz inlägg balanserar ganska väl, tycker jag, min artikel om Susanna Ehdin. Som framhölls i artikeln var syftet att lyfta fram det hon har att säga om "ett nytt sätt att se på oss människor" och om en ny modell för tänkandet. Om boken i dess helhet yttrade jag mig inte. Men även jag tycker att hon ibland är för okritisk, för snabb i vändningarna. Att visa det skulle emellertid ha krävt större utrymme, och det var inte det jag var ute efter.

Men sen måste jag vara kritisk mot Brusewitz också. Vad menar han med att slagruta och "jordstrålning" inte är "bevisade fenomen"? Som jag skrev i artikeln har jag förvisso upplevt hur vinkelställda metallpinnar svänger i händerna utan att jag gör något till eller ifrån. Fenomenet existerar alltså, precis som elektriciteten, innan man hade någon förklaring på den. På så sätt är det förvisso "bevisat". Däremot har jag, lika lite som någon annan, naturligtvis någon *förklaring* på dessa svängningar. Vilket naturligtvis oroar den trygghetssökande.

För åtskilliga år sen höll jag föredrag hos parapsykologerna i Stockholm och lärde då känna Göran Brusewitz strikta inställning i "bevisfrågan" i parapsykologin. Men jag förstår inte hans självplågande defaitism. Å ena sidan finns ju sedan 1997 Dean Radins stora, alltigenom kritiska översikt över parapsykologiska undersökningar *The Conscious Universe. The Scientific Truth of Psychic Phenomena*, som med statistisk evidens bevisar existensen av sådana fenomen. Å andra sidan lämpar sig inte alla existerande fenomen för en behandling med de vetenskapliga metoder som utformades på 1600-talet för mätbara, kvantitativa, materiella förhållanden. "Andliga" företeelser är förvisso av annat slag och kräver annan metodik.

Sedan har Brusewitz också den dåliga smaken att åberopa Dan Larhammar mot Susanna Ehdin. En man som på fullt allvar vill hävda att Gud "är" en magnet vid ena tinningloben kan inte anföras som en auktoritet. Han har inte förstått att alla våra intryck går via hjärnan – också det av Gud – och därför kan simuleras genom lämplig påverkan på hjärnan.

Däremot kan han utses till förvillare.

Erland Lagerroth

Böcker av Marko Pogacnik

Läkedom för jorden *nyhet*
Ger klarhet i jordläkningens grunder. 235 sid. Pris 215:-

Naturandar och elementarväsen
Ett banbrytande standardverk. 231 sid. Pris 210:-

Sätt in pengarna på vårt postgiro **441 55 86-9** eller bankgiro **5040-0126** och ange boktitel, namn och adress på talongen, så kommer böckerna hem i brevlådan!

Nova Förlag, Kungsgatan 2 B, 223 50 Lund
Tel: 046–12 12 48 E-post: info@novaforlag.nu

Psykologi i alla tider

Psykologins historia. Författare: Per Saugstad. Översättning: Björn Nilsson. Förlag: Natur och Kultur.

Per Saugstad är norsk pensionerad psykologiprofessor. Han har skrivit en omfattande och givande bok om psykologins utveckling i västerlandet. Eftersom han vinnlägger sig om att vara så förståelig som möjligt, kan han läsas av alla med god allmänbildning.

Psykologiska riktningar och skolor finns det gott om. Abnormpsykologi, klinisk psykologi, djurpsykologi, djuppsykologi, inlärningspsykologi är några exempel. Den mest radikala psykologiskolan är väl behaviorismen, som företräder åsikter som att människan inte har något medvetande av det enkla skälet att det som inte går att mäta, väga eller räkna helt enkelt inte finns. En av de mest kända företrädarna, amerikanen B. F. Skinner (1904–1990), har jag vid ett tillfälle diskuterat med på tu man hand, så jag vet att han försvarar sådana extrema åsikter.

Ytterlighetsmän på den andra kanten är väl parapsykologerna, vilka anser att det andliga är den viktigaste dimensionen hos människan. Parapsykologer kan ju resonera om andens eventuella inverkan på materien (telekinesi) och möjligheten av direkförbindelse mellan skilda människors tankar och känslor (telepati).

Saugstad nämner att Carl Gustaf Jung hela sitt liv var intresserad av parapsykologi och att William James 1884 grundade en amerikansk förening för psykisk forskning.

I förlagsreklamen anges att min gode vän Ingemar Nilsson har skrivet ett efterord om ”de övergripande rörelserna inom den akademiska psykologin under de senaste seklerna”. Denna redogörelse lyser med sin frånvaro. I alla händelser avtackas Ingemar ordentligt i författarens förord. Kanske vi inte kan spåra något psykologiskt i detta, men litet mystiskt tycks det i alla fall vara.

5 p

Rolf Ejvegård

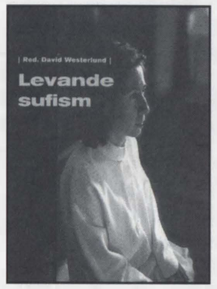

Sufism (bara för muslimer?)

Levande sufism. David Westerlund (red.) Förlag: Nya Doxa.

Sufism är en religiös riktning med anspråk på att vara en vishetslära och samtidigt kännetecknas av mystik, som inte går att uttrycka i språkliga termer. Sufismen finns inom islams kultursfär och kategoriseras som en muhammedansk sekt men frågan är om en anhängare måste vara muslim. I alla händelser anser sig de andliga ledarna ha både större rätt och vara skickligare att tolka Koranen än andra mer officiella uttolkare, dels baserat på tradition, dels på bättre utbildning.

I föreliggande bok presenteras den aktuella sufismen i världen med visst strålkastarljus på Göteborg, där en konkret skildring av en aktiv församling ges.

Inom modern sufism synes kvinnor vara likställda med män och det finns även exempel på kvinnor som varit andliga ledare. Visserligen förefaller det som om sedvänjan att män och kvinnor håller bön avskilda från varandra upprätthålls, men kvinnorna behöver inte nödvändigtvis täcka huvudet. Det ges till och med exempel på en sekt där en dam tillhörande ledargarnityret uppträder naken inför församlingen. Den grenen inom sufismen har tappat kontakten med alla andra islamska och sufistiska riktningar.

Inte heller tycks det råda något förbud mot avbildning av människor, exempelvis genom fotografering. Boken innehåller en hel del fotografier men dessa har tyvärr dålig teknisk kvalitet.

Boken avslutas med en bibliografi över modern sufism, nästan uteslutande på utrikiska, författarpresentationer och ett bra register. Eftersom litteraturen om sufism är synnerligen sparsam, fyller ”Levande sufism” ett behov, men, som så ofta är fallet i antologier, håller inte alla bidragen högsta kvalitet.

4 p

Rolf Ejvegård

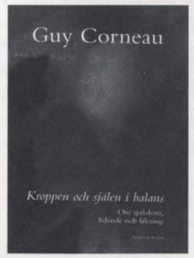

Jungianskt hälsotänkande

Kroppen och själen i balans. Författare: Guy Corneau. Översättning: Erik Nisser. Förlag: Natur och Kultur.

Franskkanadensaren Corneau är psykolog och jungiansk analytiker. Han har ett öppet sinne och prisar fantasin, som en förutsättning för friheten, vilken leder till ett gott samhälle. Ondska leder till tyranni, demokratins motsats, och ett ofritt samhälle.

Corneau betonar att viljan att bli frisk måste finnas hos sjuka personer och det oavsett vilken sjukdom det gäller, om de vill bli botade. Mediciner är nog bra, men man skall också tro på dem och önska att de hjälper. Tillfrisknandet har således inte bara en kroppslig utan även en själslig aspekt. Kroppen och själen skall vara i balans med varandra. Han framhåller att cellerna i kroppen ständigt byts ut. Där finns potentialen att besegra sjukdomen. Huden förnyas var femte vecka, bukhinnan var femte dag, skelettet på tre månader. Själv har Corneau varit dödssjuk, haft en mängd inre blödningar en och samma dag, haft stora besvär att behålla föda och tidtals knappast sovit alls, men ständigt kämpat och kommit tillbaka. Hans magproblem varade under tjugo år. Lösningen till läkningen var självläkning, en medveten strävan att bli helad.

Jag håller helt med Corneau när han framhåller att man inte skall rata något som ingår i den mänskliga naturen och den verklighet människan lever i. ”Man måste tillåta sig att se, experimentera och tänka, även om saken svär mot ens vetenskapliga föreställningar.” Översättningen är mycket god men även skickliga översättare faller nu för tiden i anglicismfällor. Nissers formulering om Jung, att om det var något denne älskade, så var det tystnaden i hans trädgård. Vems trädgård undrar man, tills man förstår att Jung älskade tystnaden i sin trädgård.

Ett person- och sakregister behövs i en sådan här bok som man framdeles vill återkomma till i olika sammanhang. Ett sådant kan med datorns hjälp sammanställas på en dag.

5 p

Rolf Ejvegård

5 poäng = utmärkt, 4 p = riktigt bra, 3 p = godkänd, 2 p = mindre bra, 1 p = usel.

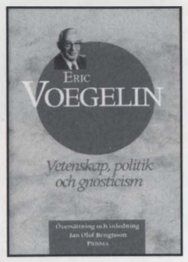

Antidogmatism

Vetenskap, politik och gnosticism Författare: Eric Voegelin. Översättning: Jan Olof Bengtsson. Förlag: Prisma.

Detta är en liten, inte alltför lättläst men mycket bra bok av statsvetarprofessor Eric Voegelin (1901–1985) vilken omväxlande verkade i Tyskland och i USA. Han vänder sig mot all dogmatism, som han kallar gnosticism, en grekisk term bildad på ordet ”gnosis”, som betyder ”veta”. Den som vet allt behöver ju inte lära sig något och den som sitter inne med sanningen går det inte att resonera med. I politik kan man tala om ”den enda vägen” och sådant struntprat bör man akta sig för. Systembyggare är bedragare och en av de största var Karl Marx. Voegelin är således inte rädd att attackera olika skolbildningar och religiös fanatism. Bland annat ger han kristendomen en braksida. ”Gud har dött eftersom han inte var någonting annat än en medvetandefas som nu är övervunnen.” Gudstron är alltså endast en inbillning och har inget med verkligheten att göra. Det är svårt att ge vår kritiker rätt här. Måhända är Gud död eller har aldrig funnits men gudstron tillhör fortfarande verkligheten.

Bland vår tids gnostiska massrörelser finns positivismen, nypositivismen, psykoanalysen, nazismen, fascismen, islam, judendomen och många fler, ja vi stackars människor översvämmas av gnostiskt tänkande som hindrar utvecklingen i alla stater, även de demokratiska.

Verklighetsfrämmande filosofer som Voegelin särskilt kritiserar är More, Hobbes och Hegel. Finns det någon som vår statsvetare anser värd att läsa? Jo, det är främst Immanuel Kant.

5 p.

Rolf Ejvegård

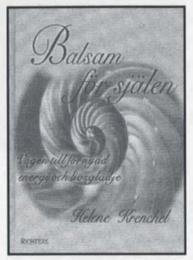

Övningar för kropp och själ

Balsam för själen är en sympatisk liten bok. Den är författad av Helene Krenchel som under de senaste åren bl. a. skrivit om hälsa och personlig utveckling i flera danska tidskrifter. Richters förlag har låtit Ylva Kempe översätta boken.

Boken är systematiskt uppbyggd från A till Ö, kapitel för kapitel. Här är några rubriker: Affirmationer, beröring, drömmar, grimaser, håret, sex, zen, öronen... Som synes en salig blandning och kanske är det just detta som ger boken dess charm. Varje kapitel är kort och avslutas alltid med en eller flera övningar, några mycket konkreta och praktiska, andra mera av visualiserande typ.

Mycket i boken handlar om att ta en paus och att göra ett avbrott i den stressade vardagen för att återfå kontakten med våra sinnen, att känna närvaron i nuet.

Texten är lättläst och övningarna enkla och pedagogiska; kanske någon skulle vilja sätta etiketten veckotidningsandlighet på boken, men för mig finns det också en poäng med ett lättförståeligt språk, som alla kan tillägna sig. Helene Krenchel har ett personligt tilltal till läsaren och då och då blir hon riktigt rolig. Som här till exempel på tal om städning. ”Sätt gärna på lite salsa och föreställ dig att du städar på Cuba i skön värme, sensuell värme och med full fräs på hormonerna. Om du inte rör mer på kroppen på det här sättet än på onsdagens gympapass så ska jag äta upp min gamla cigarr.”

”Balsam för själen” är en lättsam och positiv bok. Här finns säkert något för envar att hämta och påminnas om. Kanske gör du som jag och börjar genast att dra mjukt i hårrötterna för att känna den varma och pulserande energin i hårbottnen eller viker ihop örat och masserar det. Kort sagt, en sinnlig bok i närkontakt med själen!

4 p

Eva Jagrell

Shirley söker sin verklighet

Pilgrimsvandringen från norra Frankrike till Santiago de Compostela i nordvästra Spanien har gjorts och skildrats av många andliga sökare och nu också av Shirley MacLaine. Hennes bok heter *El Camino – En inre resa.* Den har 232 sidor, är översatt av Eva Mazetti-Nissen och utgiven av Prisma.

Shirley MacLaines andliga resor sträcker sig över stora delar av världen. Hon har varit i Peru och Brasilien, hon har varit i Europa, också i Sverige, hon har varit i Asien. Ursprungligen drevs hon av sitt politiska intresse (liksom så många amerikanska filmstjärnor har hon deltagit i valkampanjen för åtminstone en demokratisk presidentkandidat) men så småningom tog det andliga sökandet över.

Och det andliga sökandet har för hennes del främst betytt sökandet efter tidigare liv, ett sökande som fört henne längre och längre tillbaka i tiden. Inte onaturligt för en skådespelare har de tidigare liven visat sig vara ytterst dramatiska, inte onaturligt för en person som ofta hamnat i centrum för människors intresse har hennes tidigare inkarnationer ofta varit betydelsefulla.

Shirleys pilgrimsvandring till Santiago de Compostela började som hennes försök att finna sig själv, men ju djupare hon sjönk in i den monotona vandringen – som dock ibland avbröts av desperata flyktförsök undan sensationslystna journalister – desto djupare trängde hon in i samma föreställningsvärld, som hon befunnit sig i de senaste trettio åren. Hennes steg styrdes av ”de andliga mästarna” och hon sökte stöd hos ”De Äldstes Råd”. Hon trodde fastare än någonsin på utomjordingars existens. Hon fick hjälp av en ängel och av sin specielle vägledare i andevärlden, ”Skotten John”.

Vandringen genom Nordspanien ledde hennes tankar in på den tid då morerna härskade över landet. Det var också Karl den stores tid; honom hade hon mött år 790 när de båda gjorde pilgrimsvandringen till Compostela. Nu fick hon en märklig insikt: den store kejsaren skulle drygt 1100 år senare reinkarneras som Olof Palme. I det sammanhanget erkänner hon nu öppet att hon hade haft ett sexuellt förhållande till Palme. Hon påstår dessutom att Palme skulle ha sagt att han ämnade bli generalsekreterare i Förenta Nationerna och att de då, sedan han fått sin arbetsplats i New York, skulle kunna träffas ofta.

Men Shirley fortsatte ännu längre tillbaka i tiden, till de mytiska rikena Lemurien och Atlantis, där allt var av kristall, där allt vibrerade och där män-

niskorna, också de av kristall, var tvåkönade. Shirley var den enda människan som lyckades rädda livet genom att fly när Lemurien sjönk i havet; som "straff" skulle hon i Atlantis få sin ena halva bortopererad: av en tvåkönad varelse skulle två enkönade människor uppstå, en manlig och en kvinnlig. På så sätt skulle Shirley få en "tvillingsjäl" som också skulle fortsätta att reinkarneras genom årtusenden. Tyvärr hade tvillingsjälen ingen inkarnation under Shirleys livstid, det var anledningen till att hon blivit en ständigt sökande människa.

Lyckligtvis finns själsfränder, "själar som varit tillsammans många gånger och bistår varandra på resan tillbaka till det Gudomliga", som "Skotten John" förklarar. På så sätt har Shirley varit själsfrände till såväl Karl den Store som Olof Palme.

Hur mycket av allt detta är foster av en sjuk hjärna? Eller är det tankar hos en människa som tröttnat på det ytliga livet i Hollywood och sugit i sig diverse påståenden från den ockulta litteraturen? Är det resultatet av att förväxla önsketänkande med uppenbarelser? Är det ett bevis för vad hjärnforskarna kallar för hjärnans fabulerande förmåga?

Vi får kanske nöja oss med de ord som en av Shirleys vänner säger till henne: "När du bestämmer dig för att berätta för någon annan, så gör det på dina villkor. Det är din sanning. Alla har ändå sin egen verklighet."

3 p

Hans Granqvist

Sol och måne: Mästaren och lärjungen

Den danske mystikern och författaren *Martinus* levde 1890–1981. Många av hans böcker finns översatta för lärjungar och läsare i Sverige. Under tio år omkring 1960 var Per Bruus-Jensen en av Martinus närmaste medarbetare. Han

fick daglig undervisning av Martinus, vilket gav material till en rad böcker med djupgående framställningar av Martinus kosmologi. Flera av dem finns också på svenska.

Nu har Per Bruus-Jensen samlat sina personliga minnen av de tio åren hos Martinus i en bok som än så länge bara finns på danska: *Sol & Måne*. Den är utgiven 2001 av förlaget Nordisk Impuls, Brejningvej 34, 6971 Spjald, Danmark (fax 0045 9738 1438, http://4site.dk/nordisk-impuls). Boken är vackert producerad, med många foton i svartvitt och några i färg. Den har 108 sidor i format 21x23 cm.

Per berättar om hur han fick kontakt med Martinus, och ger i text och bilder livfulla minnen och intryck av Martinus som person. Väsentliga aspekter av Martinus världsbild återges i form av fem långa samtal, med den ton och karaktär som Per minns utifrån sina anteckningar. Den nästan dagliga lärande kontakten varade i tio år. Sedan var ett kretslopp fullbordat, Per fick andra uppgifter men behöll sin nära vänskap med Martinus så länge denne levde.

Boken avslutas med faksimil av Martinus skissbok från 1924-29, som Per fick som gåva. Den innehåller skisser till de första tio symbolerna i Martinus symbolverk. Det är ett unikt material, tidigare inte publicerat.

Boken blir ett äreminne över en nutida mystiker, andlig lärare och personlig vän. Den som är obekant med Martinus och ovan att läsa danska finner den troligen svårtillgänglig. Boken vänder sig i första hand till läsare som känner till Martinus och hans livsverk. För dem har den ett givet historiskt intresse och ger nya perspektiv på Martinus person och lära.

Nils-Olof Jacobson

Finna sin väg

Gerry B. Nilsson är en sökare. Han har skrivit en bok på 86 sidor (plus sex sidors boklista) om pärlor han funnit på sin livsväg. Den heter *Att finna sin väg är att snedda över ängar* och är utgiven 2001 av Wrå förlag, Wrå gård, 153 94 Hölö. (wra.forlag@telia.com)

Gerry berättar om människor han mött, drömmar och sammanträffanden, böcker som har inspirerat. Han har mediterat, filosoferat och antecknat. Med tiden blev han alltmer intresserad av healing och utövar det själv. Hans synpunkter på och erfarenhet av helande i olika former upptar största delen av boken.

Gerry ger glimtar av sig själv och sin utveckling. Det blir ett personligt dokument, i mitt tycke alltför rapsodiskt. Jag får ingen helhetsbild av honom som person; det framgår t.ex. inte vad han arbetar med. Tydligen tycker han inte det är väsentligt. Jag tycker boken skulle ha vunnit på klarare struktur.

Nils-Olof Jacobson

Snabbmat för själen

Barbara Berger är en författare från USA. Hon ser påfallande ung ut på bokomslaget men verkar född på 40-talet. 1966 kom hon till Sverige, flyttade till

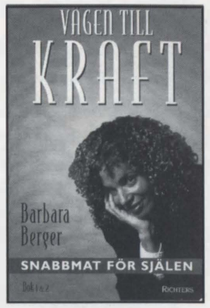

Köpenham 1968 och bor kvar där. Hon har skrivit tiotalet böcker om att förbättra livet. På svenska kom en 1971 med den tidstypiska titeln *Ät brunt ris och gör revolution*, och senare *Kvinna du kan!*.

Barbaras nya bok heter *Vägen till kraft* med undertiteln *Snabbmat för själen*. Den är översatt av Lisbet Holst och har 215 sidor, utgivna 2001 av Richters förlag.

Mottot för boken är välbekant: "Vi kan förändra vårt liv genom att förändra våra tankar". Det är ju alldeles sant. Tankarna är den enda del av vårt liv som vi själva helt kan kontrollera, och tankarna färgar livsupplevelsen. Det finns mängder av böcker om hur vi kan lära oss styra tankarna i den riktning vi önskar, för att få ett bättre liv. Det finns filosofiska, djupsinniga, teoretiska, krångliga böcker. Barbara erbjuder i stället "snabbmat", enkla, handfasta praktiska råd, samlade efter olika behov, serverade med mycken humor och en hel del livsvisdom.

Boken har två delar med likartad disposition. Bok 1 ger grunderna, som utvecklas och byggs på i Bok 2. Kapitlen är fristående och kan intas som ett smörgåsbord. Man kan söka bland kapitelrubrikerna efter vad man känner sig sugen på just nu, eller plocka på måfå.

En sådan bok löser ju inte livets svåraste problem. Snarare kan den ge inspiration i vardagslivet, att ändra gamla tankemönster och finna nya infallsvinklar.

Barbara beskriver en mängd "mentala teknologier", som hon kallar dem, gamla väl-

bekanta och nya lockande. En för mig ny är Emmet Fox "Sju dagars mental diet", som han skrev om redan på 1930-talet. Barbara citerar honom:

"Under sju dagar får du inte lov att ett enda ögonblick uppehålla dig vid negativa tankar av något slag. Du måste vakta dig själv hela veckan som en katt vaktar en mus, och du får inte under någon förevändning låta ditt sinne uppehålla sig vid någon tanke som inte är positiv, konstruktiv, optimistisk eller vänlig. Det hela går ut på att få sju dagars obruten mental disciplin för att definitivt rikta sinnet åt ett nytt håll en gång för alla. Om man bryter mot dieten och uppehåller sig vid negativa tankar, får man börja om från början med en ny sjudagarsperiod.

Pröva får du se hur lätt det är – ett effektivt sätt att bli medveten om alla nästan automatiska negativa tankar som vi ständigt ältar."

Jag har genom åren läst hundratals självhjälpsböcker. Det här är den mest inspirerande på länge!

Om man besöker Köpenhamn en onsdagkväll kan man gå på gratis meditation hos Barbara; www.beamteam.com.

Nils-Olof Jacobson

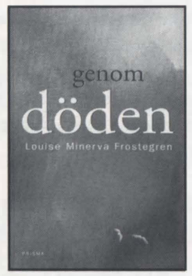

Bli vän med döden

Louise Minerva Frostegren arbetar som terapeut, håller kurser i personlig utveckling och skriver böcker. Hennes tre tidigare böcker har blivit väl kända: *Förstå dina drömmar, Förstå dina känslor* och *Nattdröm, dagdröm, livsdröm*. Louises nya bok heter *Genom döden*, har 191 sidor och är utgiven av förlaget Prisma 2001. Den har några teckningar och diagram.

Boken handlar om att bli vän med döden, oavsett om jag står inför en närståendes död eller jag tänker över min egen som kommer någon gång. Louise skriver jordnära och praktiskt om döendets och dödens alla aspekter. Det kan gälla att ta ställning till medicinsk behandling i livets slut. Louise diskuterar livsförlängande åtgärder, organdonation och transplantation. Jag kan uttrycka min vilja om sådant genom att skriva "livstestamente", medan jag är frisk och klarsynt. Louise ger detaljerade förslag på två olika varianter av livstestamente.

Det finns kapitel om självmord, om sorg hos vuxna och barn, om "frid efter sorgen". (Här undrar jag dock över berättelsen på sidan 44, som sägs vara från Bibeln. Texten finns inte i det vanliga Nya Testamentet, måste alltså vara från någon apokryfisk skrift, men vilken anges inte.)

Kommer något efter döden? Louise är inspirerad främst av Ambres, men bygger också på andra källor. Hon diskuterar forskning och tro kring reinkarnation och nära döden-upplevelser. Hon förmedlar en allmänt spiritualistisk syn på dödsprocessen och övergången till den andliga världen. Skildringen är enkel och lättläst. Övertygelsen om att livet fortsätter gör det lättare för efterlevande att släppa den döende och ge den fri att lämna kroppen som har blivit ett fängelse.

Trosfrågor kan alltid diskuteras; somliga är mer kontroversiella än andra. Jag sätter frågetecken vid kapitlet om de andliga följderna av organtransplantation, förmodligen hämtat från Ambres lära. Där menar Louise att donatorn av ett transplanterat hjärta "ej kan gå vidare på andra sidan eftersom en del av hans högre andliga jag är bundet i en i jordelivet levande person. Denna donator har nu förlorat kontakt med både jorden och himlen och kommer ingen vart". Hur kan man bekräfta eller vederlägga ett sådant påstående?

Det finns åtskilliga böcker på svenska om döden och döendet, men vanligen tar de upp huvudsakligen medicinska, psykologiska eller livsfilosofiska aspekter. Louise spänner över hela fältet. Jag tycker (alltså frånsett vissa trosfrågor) att hon har lyckats ge en genomarbetad, välskriven och lättläst, seriös och värdig framställning av ett ämne som är eller blir aktuellt för oss alla. Det är den mest användbara bok jag kan minnas mig ha sett om konsten att dö, både för sjukvårdspersonal och för patienter som de flesta av oss blir förr eller senare.

Nils-Olof Jacobson

En magisk värld

Vägen genom pentagram – en bok om porten till andra dimensioner. Författare: Dénis Lindbohm. Psi-Cirkelns bokförlag, Malmö, 2001.

Magikern i Malmö, Dénis Lindbohm, fortsätter i boken *Vägen genom pentagram* sin serie av böcker om de okända världar som han menar existerar parallellt med den för oss välkända verkligheten. Ett viktigt instrument är, enligt författaren, pentagrammet – den femuddiga stjärnan – eftersom den åstadkommer "en fältläcka i den tredimensionella världen – en försvagning i den eljest stabila rumtidsstrukturen".

Helst skall pentagrammet laddas med antingen trosvisshet eller klar ockult insikt om objektets kraft, men även för den i tron svage kan pentagrammet få betydande effekter. Bland dessa kan nämnas skydd mot människor med orena avsikter och vissa sjukdomar.

Pentagrammet har också gett författaren ett välbehövligt skydd vid själsfärder, då resenären överflyttat sitt medvetande till en kopia av sin fysiska kropp. Lindbohm beskriver en oskyddad resa: "En varelse som liknade en grottmänniska grep tag i mig. När jag sökte ta mig loss slog han mig rakt i ansiktet. När jag flydde tillbaka till min fysiska kropp hade den näsblod och det gjorde rejält ont under flera dagar."

Många fnyser säkert åt Lindbohms påståenden om själsresor, parallella världar och genuina magiska krafter, men helt klart kan dessa uppgifter inlemmas och få stöd i den religionshistoriska gren som intresserar sig för ockultism. Och här får vi också många vittnesbörd, att dessa krafter inte är något att leka med. Så kallade häxor och trollkarlar har av stammar och folkgrupper ofta varit lika beundrade som fruktade för sin förmåga att hantera okända psykiska energier.

Boken ger konkreta instruktioner om hur den intresserade själv kan bygga fungerande "tvåbenade" pentagram, företrädesvis av metall. Lindbohm nämner inget om det "enbenade" pentagrammet, som ju har använts både av ungdomskulturen och sexualmagiker, men han varnar dock för tanklöst och egocentriskt nyttjande av såväl pentagram som magi, vilket jag tycker är bra: många andra böcker ger sken av att magiska aktiviteter är en spännande, exotisk underhållning för stunden. Själv skriver Lindbohm, att ett felaktigt användande av ett magiskt ritual gav horribelt resultat: "Sju års framgång betalades med sju års motgång."

Dénis Lindbohms verk tyder på att han är en seriös och erfaren forskare – om än icke med akademiska mått mätt. Författaren själv är nu i hög ålder. Som levande vittne till okända verkligheter bör det vara en självklarhet, att den svenska forskningen kring parapsykologi och "ut-ur-kroppen-upplevelser" å det snaraste tar kontakt med Lindbohm, intervjuar och grundligt kartlägger hans rön.

Gunnar Martin Aronsson

Café Sokrates

I sin bok *En dold Gud* från 1998 har Stefan Einhorn, som är professor inom medicinen, ett avsnitt med rubriken *Kärleksbudskapet*. Han skriver där att kärleken till nästan är ett grundbegrepp i de stora religionerna. Uppmaningen "Du skall älska din nästa såsom dig själv" finns i judarnas och de kristnas heliga skrifter.

Hinduismen, skriver Einhorn, anger också ett skäl till nästakärleken: "Du skall älska din nästa som dig själv, därför att du är din nästa."

Einhorn går inte närmare in på denna tanke, men inom hinduismen finns en idé att vi alla i djupet av vårt väsen är identiska, dvs *samma verklighet* – vilken är världsanden, brahman. Att vi alla egentligen är samma varelse är en stark grund för kärlek till nästan – ja, till alla levande varelser, eftersom alla har världsanden, atman, som sitt verkliga jag.

Einhorn skriver också: "Kärleksbudskapet omfattar inte bara våra närmaste, utan hela mänskligheten och i förlängningen allt det som lever."

Det finns många olika tankar om Gud och alltet, om Jesus, Muhammed och Buddha. Dessa frågor är viktiga fast svåra, eller omöjliga, att besvara.

Så ännu viktigare är kanske frågan: *Hur skall en människa vara?* Även om detta finns olika tankar. Existerar det *etiska imperativ,* något i vårt väsen som bjuder oss att förhålla oss på visst sätt till andra levande varelser – och som är besläktat, eller identiskt, med det som kallas samvetet?

Denna fråga ställer vi nu i Café Sokrates:

HUR SKALL EN MÄNNISKA VARA?

Välkomna med era svar, helst senast 2 april.

"Om man ser sig själv i alla och alla i sig själv kan man inte skada någon, ty det skulle betyda att skada sig själv."
Ur *En dold Gud*

Sverre Holmsen skrev flera böcker; han samlade också visdom. Följande är hämtat ur *Levande visdom. Aforismer från när och fjärran* (Bok och Bild 1967) avdelningen *Budord och levnadsregler.*

Skär av din egenkärlek som man skär av en lotus om hösten.
Buddha

Det är med mildhet man måste besegra våldet; med det goda, det onda; med sanningen lögnen.
Buddha

Den som är störst bland eder, han vare de andras tjänare.
Jesus

För en god gärnings skull bör etthundra onda glömmas.
Kinesiskt tänkespråk

Ingen är onyttig här i världen, som lättar livets börda för en annan.
Charles Dickens

I varje människa finns någonting att älska.
Nathan Söderblom

Sök kunskap från vaggan till graven. Sök kunskap vid Kinas gränser om så är nödvändigt.
Muhammed

Ni är jordens folk – förvandla er till himmelens änglar.
'Abdúl-Bahá

Slut dina ögon för rasskillnader och välkomna alla i enhetens ljus ... Lev i vänskap med alla religioners efterföljare.
Bahá'u'llah

Historien visar oss en rad olika idéer om hur en människa skall vara. Under antiken framförde Platon sådana ideal som måttfullhet, mod, klokhet och rättrådighet. Den grekiske filosofen ansåg också att det är bättre att lida orätt än att handla orätt. Det finns dock en egennytta i Platons ideal. Individen tänker främst – men inte endast – på sig själv.

Jesus hade några århundraden senare en mer radikal kärlekslära, som innebär att oegoistiskt, självförglömmande rikta kärleken mot medmänniskan. Älska din nästa så som du älskar dig själv!

En människas etik är beroende av hur hon uppfattar sig själv i universum. Existentialisterna upplevde en ensamhet och utsatthet i världen i en tid när den traditionella religionen började ifrågasättas. De underströk att individen måste göra goda val och ta ett personligt ansvar för sitt liv och finna sin egen moraliska väg.

Bland (de kristna) existentialisterna har funnits en idé att människan är *Guds medskapare.*

Karl Marx hade i början ett ideal som beskriver människan som *skapande.* Politikens uppgift blev då att frigöra människans skaparförmåga. Den skapande människan är en självförverkligande människa. Men denna humanistiska aspekt av marxismen kom sedan i skymundan och förlorade sin betydelse.

Den franske filosofen Jankelevich skrev ett stort verk "Om dygderna", där han diskuterade hur en människa bör vara, vilken inriktning hennes liv bör ha. Han framställer kärleken som den högsta dygden, en kärlek där människan inte ser till sitt.

Hur tycker vi i nutiden att en människa skall vara? Vi kan räkna upp flera goda ideal, säga att en hon skall vara kärleksfull, generös, hjälpsam, mild, tolerant, hänsynsfull, klok, vis, kunskapsrik. Varför? Ja, bland annat för att dessa egenskaper bidrar till att skapa ett väl fungerande, rättvist samhälle.

Man kan förstås också anse att envar är sig själv närmast – om du sköter ditt, så sköter jag mittt, jag månar om mig och mitt, och så vidare. Det är ideal som har stor utbredning, även bland ganska hyggligt folk.

Men finns det någon mening, inbyggd i universum, om människan och hur hon skall vara? Kan vi se en universums avsikt med oss?

Livet tycks ju ha utvecklats från enkla livsformer genom allt mer komplicerade fram till människan, som är den högst stående livsform vi känner till.

Är människan evolutionens mening och mål? Utvecklas hon fortfarande? Finns det ett slutmål som är mycket högre än den nutida människans tillblivelse?

Kan vi se en utvecklingens pil, en människans färd mot en för oss fördold framtid?

Finns det alltså en djupare mening med tillvaron? Har universum ett syfte och kan vi bidra till att förverkliga detta?

Om dessa frågor kan vi ha våra tankar, men svaren vet vi knappast. Vi kan bara tänka, ana, spekulera.

Men det kan vara nyttigt att överväga hur en människa skall vara. Våra svar på den frågan kan ha en avgörande betydelse för mänsklighetens öde.

Älska djuren, älska växterna, älska varje ting! Älskar du varje ting, skall du också framträngа till Guds hemlighet i tingen. Har du en gång fattat den, skall du ständigt tränga allt djupare in i den för varje dag. Och till sist skall du älska hela världen med en allt omfattande kärlek.

Fjodor Dostojevskij

Den första fråga vi ställde till läsarna här i cafét var "Vad är lycka?" Några delgav oss snabbt sin mening. Ytterligare ett svar inkom senare:

För bortåt 50 år sedan kom jag i kontakt med Bo Yin Ras skrifter. Trots att jag har läst en massa andra författare, så anser jag fortfarande, att "BOKEN OM LYCKAN" är den bästa "kortkurs" som finns i ämnet "lycka". Det mest centrala, *tycker jag,* finns på första sidan i kapitlet "Preludium", där det står: "All jordens lycka – och om den allenast skall det vara tal i denna bok, – är en den *skapandes* lycka ---"
Nils Arozenius

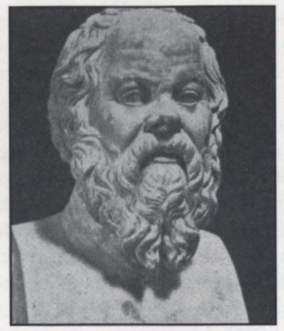

Filosofen Sokrates (469–399 f.Kr) anses ha varit en av antikens största gestalter. Han skrev ingenting men hans tankar har levandegjorts av hans lärjunge Platon i dennes berömda dialoger. (Fast vi vet inte hur mycket av Sokrates i Platons skrifter som helt stämmer med den verklige mannen.)

Sökaren har haft tre större artiklar om Sokrates under årens lopp. I nr 8, 1975 skrev Ivar Wallensteen, i nr 3, 1978 Rolf Ejvegård och i nr 6, 1989 Christer Nilsson.

Ivar Wallensteen tar upp ämnet Sokrates och döden. Han börjar med dessa ord:

"Den är vis som insett att han i grund och botten ingenting är värd vad visdom beträffar, säger Sokrates i sitt försvarstal till sina domare. Döden, fortsätter han, bör man inte bekymra sig om, utan endast tänka på om man gör rätt eller orätt, handlar som en god eller dålig människa. 'Ty ingen vet ju något om döden, vet alltså inte heller, om den inte till äventyrs är det högsta av allt gott för människorna. Men man fruktar den, som om man säkert visste, att den är det största av allt ont.' "

Sokrates tänkte att kanske är döden som en drömlös sömn. I så fall är den inget ont, utan snarare en vinning.

Giftbägaren som han dömts att tömma, drack han ur utan att tveka.

Wallensteen citerar en G. W. Botsford som beskriver filosofens yttre (det kan vara en karikatyr):

"Med sitt enormt stora, skalliga huvud, de utstående ögonen, den platta näsan och de tjocka läpparna såg han ut som de satyrmasker som fanns att beskåda i affärernas skyltfönster; stor och klumpig och hjulbent trampade han fram längs gatorna som en pelikan."

Rolf Ejvegård skriver att Sokrates förefaller vara en av de mest sympatiska män som någonsin levt och verkat. Trots att han haft många efterföljare har hans lära dock inte genomsyrat vårt tänkande och handlande.

Sokrates lärde att man inte får besvara en orättvisa med en annan, eftersom vi aldrig på något villkor får göra orätt.

Han var inte välbärgad.

"Gudomligt är att behöva ingenting, men närmast det gudomliga att behöva så litet som möjligt", sa han.

Sokrates ansåg att alla människor är lika mycket värda. Därför bör alla ha medbestämmanderätt i landets styrelse och bör kunna påverka lagstiftningen. Sokrates utgick från en inre röst han hade och som kan liknas vid samvetet, och som alltid vägledde honom.

Christer Nilsson skriver bl a:

"Sokrates undervisning gick ut på att lära vad ett gott och rättrådigt liv innebär och hur en människa ska leva. Dygd är vetande. Dygd kan läras. Vägen till sedlig förbättring, vapnet med vilket man 'övermannar lustarna', heter självbesinning. Allt enligt den delfiska siargudens maning: 'Känn dig själv!' "

Christer Nilsson nämner också att Sokrates tog avstånd från all vedergällning och hämnd av det skälet att man aldrig får tillfoga någon annan människa något ont.

Sokrates uppmanade människorna att tänka själva. Enligt Christer Nilsson lärde han detta:

"Det enda som betyder något för dig är vad *du* har förstått, inte vad mer eller mindre mäktiga auktoriteter vill att du ska tro. Du ska våga tänka och våga ta konsekvenserna av vad du själv har tänkt. Endast då kan du förverkliga dig själv och bli fri."

Visdomsbladet

Det är inte skrattet som skiljer människan från de andra djuren, utan frågorna hon ställer och kommer att ställa in i det sista.

Anders Erik Malm:
Skriverier i det gröna

Vad som främst skiljer människan från andra organismer är väl att hon i kraft av sin hjärnas specialiserade celler är medveten om sitt medvetande och kan grubbla över dess mysterium. Tillsammans bildar några miljarder människor en tunn film av medvetande över en liten himlakropp, som befinner sig mittvägs mellan en stjärnas brännande hetta och rymdens ödsliga frusenhet.

Rolf Edberg:
Årsbarn med Plejaderna

Människan är i sanning det högsta i naturen. Om hon ginge under skulle kulturens skönhet, ja själva världsalltets storhet försvinna.

Alexis Carrel:
Den okända människan (1935)

Människan är oumbärlig för skapelsens fulländning, ja, hon är den andra skaparen, först ger hon världen det objektiva varat: utan det skulle världen ohörd, osedd, ljudlöst ätande, födande, döende, nickande vandra genom icke-varats djupaste natt till ett ovisst slut. Först det mänskliga medvetandet har skapat objektivt vara och mening, och därigenom har människan funnit sin ofrånkomliga plats i den stora varandeprocessen.

C. G. Jung:
Mitt liv

Människan är kosmos personlighet. Det är hon som tilldelar världen mening, som tar in hela skapelsen i sitt medvetande och som genom sin vilja kan förändra den. Däri ligger hennes särställning. Och hennes oerhörda ansvar.

Stefan Edman:
Jordens sång

Människan måste märka att hon lever i en värld som i vissa hänseenden är hemlighetsfull, att i den sådant sker och kan erfaras som förblir oförklarligt occh inte blott sådant som går efter beräkning. Det oväntade och oerhörda hör till denna värld. Endast då är livet helt. För mig var världen från första början stor och ofattbar.

C. G. Jung:
Mitt liv

Kanske är vårt medvetande bara en obetydlig skärva av ett kosmiskt medvetande som vi aldrig kan spåra därför att vårt medvetande fjättrats av skärvans begränsning?

Rolf Edberg:
Årsbarn med Plejaderna

Det viktigaste är att vi inser och accepterar att livet är gåtfullt, att vi ännu inte har svar på fundamentala frågor. Vi skall vara glada över att allt inte låter sig begripas, det obegripliga påminner oss om att vi människor inte är avskilda, att vi är delaktiga i allting.

Marianne Fredriksson

I världsrymden och all materia, likaväl som i alla stora konstverk, konstnärens signatur finns där, även om den är liten.

Carl Sagan:
Kosmos

Vad världen är *i sig* kommer vi aldrig någonsin åt: ur denna begränsning borde förundran och ödmjukhet spira av sig själv.

Stefan Edman:
Jordens sång

Vi lever alltså i ett mysterium, och vi är själva en del av detta mysterium. Vad som finns bortom våra sinnens och vårt medvetandes räckvidd, kan vara mer främmande än vi någonsin har kunnat föreställa oss.

Universum är något storslaget, och så är människan. Trots hennes okunnighet och känslolöshet kan hon vara på väg mot något oerhört starkt. Detta kan vara det skapande världsalltets mening.

Tid är en grundläggade egenskap hos världen. Tiden brukar räknas som den fjärde dimensionen, den som gör förändring möjlig. Men vad är tid egentligen?

Kanske var tiden inte alls något flöde. Kanske var det istället de olika fenomenen – stjärnor, människor, vindar och vågor – som rörde sig i tiden. Kanske var tiden ett odelbart, evigt nu.

Rolf Edberg:
Årsbarn med Plejaderna

Den djupaste gåtan av alla är det faktum att vad vi än upplever mentalt, så går inte tiden, och det finns inte något förflutet, något nu eller någon framtid.

Paul Davies
professor i teoretisk fysik

Vi lever inte i det förgångna, det förgångna lever i oss. Det förflutna gnager sig ständigt in i framtiden genom det närvarande. Allt är alltid nu.

Rolf Edberg:
Årsbarn med Plejaderna

Varje människa bär inom sig sin egen tid, sitt eget rum, sina egna mått.

Rolf Edberg:
Och de seglade ständigt

Fysikens klocka stannar när tätheten blir oändlig. Kanske själva tiden, som vi känner den, upphör att existera och därmed även vedertagna sanningar såsom orsak och verkan?

Cecilia Järleskog
professor i teoretisk fysik

Den amerikanske parapsykologen Lawrence LeShan har uppmärksammat att många mystiker och medier har hävdat att i ett förändrat medvetandetillstånd blir tid och rum irrelevanta storheter. Det finns inget igår, idag eller imorgon, och inget tidslopp.

Archie Roy
Fenomenet tiden

Alla som på allvar sysslar med det vetenskapliga sökandet efter sanning, blir övertygade om att en Ande döljer sig bakom Universums lagar – en Ande som är vida överlägsen människans, och inför vilken vi med vår anspråkslösa förmåga måste känna oss ödmjuka.

Albert Einstein
The Human Side (citerat av Michael Sabom i Vi upplevde döden).

Kan det vara så, att det i kosmos finns en medvetenhet av mer fundamental art än den som vi upplever hos oss själva – en egenskap hos kosmos självt, något som sträcker sig djupare ned i tingens väsen än dit vårt vetande ännu har nått? Jag ser egentligen ingenting orimligt i tanken att kosmos kan ha en sådan andlig struktur. Att det finns ett jagmedvetande av en annorlunda art än vårt, något som genomväver världsalltet med sin närvaro. Det är en spekulation betingad av religiösa men knappast naturvetenskapliga skäl. Mystikern möter detta medvetande i sitt eget inre. Vi skulle kunna kalla det för Gud.

Jag vet inte om det är så. Men jag vill tro att denna hypotes snuddar vid en av univerums djupaste hemligheter.

Peter Nilson, astronom
i Per Ragnar-antologin På väg mot en världsbild.

I tidens fullbordan skall religion och vetenskap mötas, förenas och bekräfta varandra.

Jan Fridegård
Torntuppen

Med sina föregångare på mystikens mark anar Dan Andersson en helhet och en enhet bortom den jordiska mångfalden, en verklighet där alla jordiska gränsdragningar i religionens och andens rike kommer till korta. Den gudomliga verkligheten är EN och ODELBAR. Den "mänskliga religionen" innebär att människor skapar sig egna gudar av sina tankar, erfarenheter och sinnesintryck. Mot detta står den enda sanna religionen, den höga och hemlighetsfulla sången.

Jan Arvid Hallström
Den hemlighetsfulla sången

Förutom solen och månen dyrkade inkafolket en okänd gud, en allt genomsyrande ande.

Leonard Cotrell
Försvunna städer

I indianernas skapelsehistoria är Skaparen, det stora Mysteriet, inte placerad som centralfigur eller omtalad som människoliknande. Han förblir oförklarad, för evigt, en del av mysteriet, vilande i bakgrunden.

C-A Eastman
Lyssna vite man!

Från den förhistoriska världens skuggor uppstiger döende religioner, som ännu inte uppfunnit gudar och gudinnor utan bygger på universums stora mysterium, på de komplicerade system av livskrafter som vi tafatt kallar naturen.

D. H. Lawrence
I etruskernas land

Personen som upplever kosmiskt medvetande känner sig plötsligt innesluten i en flamma eller ett lysande moln, eller känner att medvetandet är fyllt av ett sådant ljus. /.../ På samma gång känner han sig innesluten i en känsla av glädje, säkerhet, triumf, frälsning. /.../ Som i en blixt ser han universums mening. Detta är inte någonting han tror, utan han både ser och förstår att det kosmos, som för det självmedvetna intellektet består av död materia, i själva verket är en levande närvaro. Han förstår att människan i själva verket är en mindre, levande del av en ocean av oändligt liv. Han förstår att universum är byggt på den princip vi kallar kärlek, att livet är evigt occh att varje individs slutliga lycka är absolut säker.

Örjan Björkhem
Människan och verkligheten, ett avsnitt om Richard M Bucke

Jag har inte rest mycket ute i världen. Men jag sitter ofta i min kammare och färdas i mitt inre. Det är mer spännande, och våra inre universa är ju oändligt mycket större än vår yttre värld.

Odd Engström
(alltför tidigt bortgången)
bitr. finansminister i AB-intervju 1988

Mystiker och många vetenskapare ser intelligens bakom universum. De tror inte att världen vilar på slumpprocesser. De måste ha rätt.

Kloka ord av okänt ursprung, samlade av Anders Gernandt, Arboga.

KUNSKAP: Sådant som förefaller obegripligt är egentligen obegripligt i förhållande till den egna kunskapen.

LIVET: Många av livets värden kan inte beräknas med ekonomernas mått.

RELIGION: Det måste vara fel att fly in i en religion. Nej, tag i stället religionens innehåll med ut i vardagslivet!

KUNSKAP: Där kunskapen slutar börjar gissningarna och till och med osanningarna.

KUNSKAP: Man kan tala om huvudets vetande, men själens visdom.

KUNSKAP: Det är inte ovanligt att sådant som vetenskapsmän inte begriper med sina inlärda kunskaper, kallar de vidskepelse.

INTELLIGENS: Intelligensen kan vara en god tjänare, men också en dålig herre.

TIDEN: Man kan inte påskynda mognaden av ett äpple med blåslampa.

KUNSKAP. Att matas med mängder av kunskap kan leda till *en inlärd hjälplöshet.*

SANNING: Sanningen anpassar sig inte efter våra planer och önskningar.

KONTAKT: Hos mänskligeten, och allt annat levande, finns en sammankoppling. "Under havet möts alla öar."

KÄRLEK: Ge mer än du tar. Och var alltid först.

MILJÖ: Vi är medskapare, inte bara offer.

ORD: Ord är inte sällan bara skuggor av verkligheten.

Liberala Katolska Kyrkan
Ett hem för andliga sökare

Längtar du efter innerlig andakt och djup mystik men önskar samtidigt behålla din intellektuella frihet? Då är kanske den Liberala Katolska Kyrkan (LKK) något för dig.

Internethemsida: www.lkk.se
Vänd dig gärna till någon av våra församlingar eller kyrkogrupper.:

Stockholm:	08-656 26 65, sundien@algonet.se
Västerås:	Biskop Sten-Bertil Jakobson, 021-33 34 70, regionary@lkk.se
Uppsala:	Fr Dag Kyndel, dag.kyndel@telia.com
Göteborg:	Karin Eklund, 0520-66 00 43, karin.eklund@delta.telenordia.se
Norrköping:	Fr. Göran Werin, 011-16 95 83, fr_goran@catholic.org
Lund:	Stefan Brauer, 046-30 58 28, brauer@home.se

Är tankeöverföring bevisat?

Ta del av den aktuella forskningen om telepati vid svenska universitet. Ganzfeld-metoden har använts över hela världen med häpnadsväckande resultat.

Sätt in 60 kr på pg 35 17 57-0 till Sällskapet för Parapsykologisk Forskning och beställ "Telepati Rapport 2002". Du får nr 21 i vår serie "Aktuell Parapsykologi", med 32 fullmatade sidor i A5-format om vad som har hänt inom forskningen.
Redaktör för skriften: Göran Brusewitz, ordförande i SPF och författare till 'En ny världsbild växer fram' (1999).
Alla är välkomna som medlemmar. Avgift för 2002 är 180 kr, 150:- för pensionärer och studerande. Som medlem i SPF kan du följa med vad som händer inom parapsykologin. Se vår hemsida www.psi-sweden.org för information.
Du kan också ställa frågor till ordföranden, tfn 08-466 98 58 (hem), 0708-10 35 32 eller info@psi-sweden.org.

Drömverkstad i Stjärnsund

9-12 maj 2002

Att lära sig se och använda den visdom som kommer genom dina drömmar är en konst. Nyckeln är att förstå drömmarnas andliga natur.

Drömverkstaden kommer att innehålla både teori och praktik om konsten att drömma andligt, om andliga övningar i allmänhet, samt konstnärliga övningar, bl a övertonssång.

Vi kommer att arbeta med drömtekniker och andliga övningar ur *The Art of Spiritual Dreaming* av Harold Klemp. Boken kan beställas från ECKANKAR Center, Box 287, 551 14 Jönköping, kampamjpris kr 130 + porto.

www.eckankar.f.se
www.eckankar.org

Kursen ger också en inblick i ECKANKARs principer för andlig utveckling, utan krav på medlemskap eller andra förbindelser.

Kursledning: Stig Ollmar, Stockholm (tel 070-7330646 kvällstid), Thord Sundberg, Gävle och Peter Forster, Stjärnsund. Vi använder kursgården Fridhem, total kostnad 1500 kr inklusive mat. Lakan medtages (enkel förläggning). Området är naturskönt och har flera intressanta sevärdheter.

Intresseanmälan per brev till ECKANKAR Center eller per telefon till Stig Ollmar. Max 20 deltagare.

Att leva på luft och ljus – är det möjligt?

Text och bild: Marita Riml

På en slingrande väg kantad med idylliska röda stugor far jag mot dalabyn Siljansnäs. Här bor Ankara Nygårds och Curt Jonsson. De är "lufterianer". Vad är då detta? Vegetarianer, veganer och även frukterianer har vi hört talas om. Lufterianer får sin näring genom luft och ljus eller med ett gammalt sanskritord, prana, som betyder livsenergi. De behöver alltså inte äta för att leva. Egentligen är det inget nytt. Visst har vi hört talas om tibetanska munkar, som nästan nakna och utan föda överlevt i kalla grottor i åratal.

– Men vi är inga helgon, skrattar Ankara. Det här är ett sätt att utforska vilka möjligheter vi människor rymmer. Det är ett sätt att bryta med inrotade föreställningar om vad vi förmår och inte förmår. Men det är definitivt ingen bantningsmetod. Skriv det.

– Men varför? undrar jag. Vad vill ni uppnå med det här sättet att leva?

– När jag läste australiensiskan Jasmuheens bok "Leva på ljus", kände jag bara att det här är rätt för mig, säger Ankara. Jag har jobbat med s.k. andlig utveckling under många år, bl.a. som andningspedagog, konsult och föredragshållare i personlig utveckling. Mitt yttersta mål är egentligen inte att bli totalt matfri utan att komma vidare i min andliga utveckling. Jag vill också visa att det omöjliga är möjligt, att tankens kraft över kroppen är starkare än vi tror. Det är ju faktiskt konstaterat att vi hittills bara har använt en mycket liten del av vår hjärnas kapacitet.

– När vi hörde att Jasmuheen skulle hålla en tvådagarskurs i Tyskland for vi dit, inflikar Curt. Det var drygt tre år sedan. Efter det visste vi bara att det här var vår väg. Jag fick också möjlighet att översätta hennes bok "Leva på ljus" till svenska. Det arbetet blev en förberedelse för min egen process.

Curt är från början ekonom och tekniker. Han har jobbat både inom företagsvärlden och inom den akademiska världen. Numera är han meditationslärare och jazzmusiker men framför allt är han verksam som författare. I sin egen bok "Ljuset från andra sidan" berättar han i romanform på ett väldigt medryckande sätt om huvudpersonen Max utvecklingsväg till att ta det här steget. Båda böckerna går att få tag i genom honom.

– Max, det är väl egentligen du?

– Ja, det är min initieringsprocess jag beskriver. Jasmuheen har en modell på tre veckor för hur man kan övergå till att bli lufterian, om man förbereder sig på rätt sätt. Då bör man leva avskilt och i lugn och ro. Första veckan varken äter eller dricker man. Det är eldprovet eftersom man vanligtvis bara klarar sig utan vätska tre till fyra dygn. Här utmanar man verkligen gängse normer. De andra två veckorna intar man utspädda juicer. Jag lånade en liten stuga och gjorde det här hemma. Vänner tittade till mig dagligen för att kolla att allt var OK med mig. Ankara däremot for till alperna och gjorde processen i en grupp där. Hon ville ha tillgång till läkare och expertis. Det kändes tryggare för henne.

Ankara och Curt är varken tärda eller världsfrånvända. Tvärtom strålar de båda av hälsa och energi. Snart ska de iväg och dansa folkdans.

– Ja, vi orkar mer än någonsin, medger de. Dessutom har tankeförmågan blivit bättre. Över huvud taget mår vi bättre än tidigare och känner oss mer harmoniska.

– Äter ni fortfarande aldrig någonting?

– Jovisst, men vi lagar inga måltider. Skillnaden är att nu kan vi äta lite när vi vill. Vi är inte beroende av mat för att få näring. Äter vi något nu ska det verkligen smaka gott. Det behöver inte i första hand vara nyttigt. En kopp kaffe och ett wienerbröd går bra om det är det man blir sugen på. Att äta är ju mycket en social historia, ett sätt att umgås. Men vi tänker oss för innan vi stoppar i oss någonting. Priset vi får betala är att energin avtar och att vi känner oss tröttare. Annars sover vi numera högst fem timmar per natt.

– Rekommenderar ni andra att följa ert exempel?

– Nej, absolut inte. Vi berättar bara om vad vi själva har gjort. Och vi är inte ensamma. Bara i Sverige finns det säkert mellan hundra och tvåhundra människor som lever på det här sättet. Det har uppmärksammats i två TV-program. Programmet "Nyfiken på Gud" berättade om Maia, en bekant till oss. Personligen känner vi ett tjugotal som lever på det här sättet. Det finns ingen organisation eller så. Själva har vi medverkat i TV 3:s "Folkhemmet." Det här sättet att leva växer fram ur en inre längtan och man bör alltså förbereda sig noga innan man tar det här steget. Människor som gör det har ofta mediterat i många år och levt som vegetarianer. Dessutom måste man verkligen vara övertygad om att det är möjligt att få sin näring direkt från den kosmiska energin, den energi som egentligen finns i allt och alla.

Mer information finns att få via www.livingcreators.com eller tel. 0247-232 86.

Om meditation

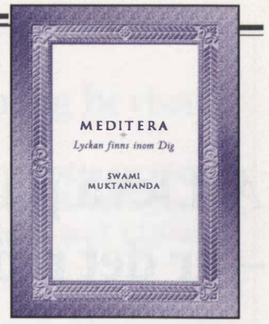

Av Richard Gillett

Swami Muktananda har skrivit en bok med titeln *Meditate*. Den är översatt till svenska och utgiven med namnet "Meditera" av förlaget SYDS.

Den enkla titeln på den här boken ger en fingervisning om djärvheten hos dess författare. Swami Muktananda kallade inte boken "En vägledning till utövande av meditation", inte heller "Instruktioner för hur man mediterar". Han gav den helt enkelt titeln "Meditera", som om han ville ge oss en vänlig befallning, en uppmaning att finna den glädje som han hävdar finns i varje själ. Boken kan tyckas liten till omfånget men dess budskap är enormt. Den ger inget mindre än en nyckel till lyckans hemlighet och den visar hur meditation kan leda till de mest upphöjda medvetandetillstånd som är möjliga för en människa.

Swami Muktananda, en andlig ledare av högsta rang, en av de sällsynta människor i Indien, som är kända som siddhor. Indiska skrifter beskriver en siddha som någon som lever i ständig upplevelse av kärlek. Detta inre tillstånd är atmans, självets, natur, och självet anses vara den djupaste identiteten inte bara hos en siddha utan också hos varje annan människa. Muktananda börjar med antagandet att alla människor söker lycka. Medan vi under gynnsamma omständigheter fångar glimtar av denna lycka, förmår de flesta av oss inte hålla kvar lyckokänslan under svårare tider. Med oantastlig logik och härlig humor frågar Muktananda: "När du betraktar en vacker tavla, vad finner du då behag i, tavlan eller dig själv?" Han visar oss att källan till alla goda känslor, all lycka, med nödvändighet finns inom oss själva. För att finna denna glädje, säger han, måste man upptäcka det förråd av glädje och kärlek som finns i varje själ.

Innan jag hörde talas om Muktananda hade jag lärt mig att meditation har många praktiska och välgörande effekter, och jag använde det som ett komplement i min psykoterapipraktik. Människor som mediterar tenderar att finna mer avspänning och större frid i sina liv. Därför är det ofta effektivt att meditera för dem som lider av oro och spänning. Det är också nyttigt för dem som vill ha tillgång till mer kreativa och intuitiva sinnestillstånd. Hjärnfysiologer har lagt märke till att meditationstillståndet, den enkla förländringen av koncentration från yttre till inre fokus, korrelerar med att hjärnvågornas frekvens, mätta med ett EEG, lugnas ner. Detsamma sker när vi somnar eller dagdrömmer och kan förknippas med förhöjd intuition och kreativitet. Det är i detta tillstånd som Francis Crick fann svaret på DNA-strukturen under en dröm; Anton Bruckner vaknade med scherzot i sin sjunde symfoni ringande i huvudet och Albert Einstein härledde ett av sina relativitetsbegrepp genom att föreställa sig änglar som steg ner för en ljusstråle. Fridfullhet, kreativitet, välbefinnande, intuition och ökad koncentrationsförmåga – allt detta korrelerar med en lugnare hjärnrytm, som kan vårdas och utvecklas i meditation.

Allt detta verkade ganska imponerande. Men när jag studerade den meditation som föreskrevs av Muktananda, föreföll dessa stora fördelar som ett intet jämfört med vad som var möjligt. "Vi mediterar inte bara för att slappna av lite och uppleva lite frid", säger Muktananda, "vi mediterar för att öppna vår inre varelse." Meditation kan, säger han, ta oss till själva kärnan i vår egen gudomliga natur, till igenkännandet av att "Gud bor inom dig som du". Det är i det inre hjärtat som äkta glädje finns, oberoende av omständigheterna i vår liv. Detta är det transcendentala tillståndet.

Det högsta målet för meditation är, säger Muktananda, att nå det transcendentala tillstånd som i de indiska skrifterna kallas den fjärde nivån eller turiyatillståndet. Muktananda utreder de vedantiska fyra olika medvetandenivåerna – vakentillståndet, drömtillståndet, djup sömn och det transcendentala tillståndet. De tre första av dessa tillstånd överensstämmer med vad som på senare tid har beskrivits av vetenskapliga specialister på sömn och drömmande. Mönstren hos hjärnvågorna i dessa tre tillstånd, mätta med ett EEG, är anmärkningsvärt tydliga. Medan skillnaden mellan dröm och djupsömn har varit känd i väst under en relativt kort period av 1900-talet, har distinktionen gjorts i indisk psykologi sedan årtusenden. De forntida vise hade kontakt med ett ytterst finstämt och mycket subtilt registreringsinstrument – självet.

Muktananda förklarar att självet är det eviga vittnet till allting. När vi är helt i samklang med självet som detta vittnesmedvetande, befinner vi oss i det fjärde höga medvetandetillståndet. Detta är ett subtilt tillstånd, som ännu inte går att mäta med vetenskapliga instrument. Under Muktanandas andra jordenruntresa 1974 bad en forskare på hjärnvågor honom en gång att komma till hans laboratorium; han ville veta hur hjärnvågorna hos en självförverkligad person såg ut. Muktananda skrattade och sa: "Medvetandet är alltför subtilt för att fångas av en maskin. Om du vill veta hur en meditatörs upplevelse ser ut, måste du komma till mitt laboratorium och själv uppleva det." På den subtila andliga nivån, den fjärde medvetandedimensionen, förflyttar vi oss bortom det som kan bekräftas av de fem sinnena eller något slags instrument. Men, säger Muktananda, om vi är villiga att experimentera med oss själva, kan vi börja uppleva njutningen av det obeskrivliga.

Att experimentera är vad Muktananda inbjuder oss till i sin bok "Meditera". Han ger oss inte en uppsättning fasta regler för hur man mediterar. I stället visar han oss hur man skapar den rätta atmosfären så att meditation, som alltid går bortom den mänskliga viljan, kan äga rum naturligt. Denna atmosfär skapas, förklarar han, genom fyra grundläggande övningar.

Den första övningen är att fokusera sinnet på ett inre objekt. Muktananda förklarar att vi alla har förmågan att koncentrera oss på ett föremål eller en uppgift. Den enda skillnaden är att vi i meditationen vänder fokus inåt. Det är detta stilla och koncentrerade sinnestillstånd som främjar meditationen. Vi kan koncentrera oss på området mellan ögonbrynen eller på hjärtat eller på en bild av skönhet eller helighet. Men återigen inbjuder Muktananda oss att ta ett stort språng framåt. Medan det är sant att sinnet lugnar ner sig och blir förberett för meditation, när man koncentrerar sig inåt, kan vi gå mycket djupare när vi inser att "sinnet blir det som det mediterar på". Våra sinnen och ytterst våra liv styrs med andra ord av det som vi väljer att fokusera oss på. Detta förhållande har noterats i många religioners skrifter. Bibeln säger: "Som en människa tänker i sitt hjärta, sådan är hon", medan Maitriupanishaden fomulerear det så här: "Vad en människa tänker, är vad hon blir". Senare har detta observerats av dem som praktiserar affirmationer, från Emile Coué till våra dagar. Eftersom vi blir det vi mediterar på, kan vi, säger Muktananda, lika gärna meditera på det allra högsta, vilket är den gudomliga kärnan som finns inom oss. Men hur kan vi koncentrera oss på ett objekt, som till sin natur är omöjligt att förstå rationellt? Svaret är, förklarar Muktananda, att förstå att självet är vittnet till sinnet. Det är självet som vet att vi har haft en dröm, och det är självet som säger "mitt sinne". Självet är med andra ord det jag som finns bortom sinnet och från denna synvinkel behöver vi inte bekämpa sinnet (ett problem som många meditatörer klagar över) – vi kan helt enkelt betrakta det med medkänsla.

Den andra övningen är att upprepa en helig ordformel, ett mantra. Jag var redan medveten om ordens kraft att påverka någons tillstånd (t.ex. hur enkelt det är för oss att såra eller upplyfta andra genom de ord vi väljer) men jag blev först nyligen medveten om de mer subtila och kraftfulla effekterna av speciella heliga ord. Ett mantra berör oss på många nivåer. Det ökar vår koncentration på den högsta aspekten av oss själva, självet, och är ett enkelt medel att göra så. "Människan kan inte koncentrera sig direkt på det oändliga", skriver religionshistorikern Jacob Burkhardt, "men genom att koncentrera sig på en symbol för det oändliga, kan hon uppnå detta oändliga." Det mantra som Muktananda ger oss här är *om namah shivaya,* vilket fritt översatt betyder "jag ärar det gudomliga inom mig".

Den tredje övningen som Muktananda beskriver är *asana* eller kroppsställning. Sambandet mellan kroppsställning och sinnestillstånd är välkänt på många områden inom medicin och psykoterapi. En hopsjunken ställning tyder inte bara på ett depressivt tillstånd utan kan till och med ge upphov till ett depressivt tillstånd. En upprätt men ej stel hållning, å andra sidan, både tyder på och ger upphov till ett tillstånd av glatt lugn. Forntida utövare av meditation kände till detta samband och förordade därför en stabil, upprätt ställning för meditation. De visste också, att när kroppen hålls i denna stabila ställning, ges den bästa stimulansen av energisystemet i de subtila föreningspunkter och kanaler som kallas chakran och nadis, och således det bästa möjliga flödet av andlig energi. Därtill kommer att den upprepade övningen av meditationsställningen ger ett nyttigt vanemässigt gensvar – meditationen börjar äga rum på ett naturligt sätt redan i samband med en viss kroppsställning. Asana är ett annat sätt att få rätt atmosfär, de rätta förhållandena, så att meditationens magi kan inträffa av sig själv.

Den fjärde övningen är att upprätthålla en lugn, naturlig andning. Den lugna andningen leder till ökad känslighet både med starkare känsla och förbindelse med de subtilare energisystemen. Sinnet och andningen är också djupt förenade. Snabb, ytlig andning tenderar t. ex. att förstärka ångest och oro. När andningen blir naturlig och lugn, stillas också sinnet.

Alla dessa fyra övningar, som Muktananda ger oss, hjälper oss att stilla kroppen och sinnet. Det är när kroppen och sinnet kommer till ro som de subtila världarna kan upptäckas. Detta "inre universum", säger Muktananda, "är mycket större än det yttre; det är så vidsträckt att hela kosmos kan rymmas i bara ett hörn av det." När man tänker på allt det utforskande, som har gjorts i det yttre universum – rymdsonderna, teleskopen, mikroskopen – är detta ett fantastiskt påstående. Om jag inte fått en skymt av detta genom min egen upplevelse, skulle jag nog inte tro på det.

När jag läste Muktanandas bok "Meditera" hade jag en upplevelse av den magi, som Muktananda beskriver på dess sidor. När jag satt i meditation med stabil sittställning och andning, blev jag medveten om att jag på en inre mental duk kunde se en bild av Muktananda. Han såg fridfull och vänlig ut. Denna bild var inte alls som ett foto – Muktananda tycktes vara helt levande och närvarande. Till min förvåning såg jag honom luta sig framåt. Med ansiktet bara några centimeter från mitt blåste han sakta in i min mun. Innan jag hade en möjlighet att reagera, hade visionen av Muktanandas kropp antagit sådana gigantiska dimensioner att min kropp i jämförelse var stor som halva hans tumme. Medan han fortsatte att sakta blåsa, flöt jag rakt igenom hans mun – och befann mig ute i det vidsträckta kosmos stjärnklara evighet. Det verkade som om jag var insvept i ett oändligt universum av kärlek och allt tycktes befinna sig inom Muktanandas egen gestalt. Jag hade aldrig känt sådan kärlek tidigare och inte heller vetat att den existerade. När jag senare tänkte igenom upplevelsen, insåg jag att detta vidsträckta inre universum av kärlek, fastän det tycktes befinna sig inom hans gestalt, naturligtvis helt och hållet fanns inne i mitt eget medvetande, precis som han hade sagt.

Efter denna upplevelse förändrades mitt liv på sätt som är svåra att föreställa sig. Jag grät tårar av glädje den dagen, och under veckorna och åren som följde har jag märkt, att jag blivit mer kärleksfull mot min fru och mina söner, mot mina vänner och patienter och också mot människor som jag aldrig har träffat förut, människor jag kanske möter när jag handlar eller promenerar gatan fram. Jag började inse att kärlekens källa inte finns i omständigheterna eller människorna omkring mig utan i min egen inre varelse. Ett år efter denna meditationsupplevelse fick jag veta, att Muktananda under sin livstid ibland hade initierat sökare till upplevelsen av självet genom att sakta blåsa in i deras mun eller näsa.

"Meditera" är Swami Muktanandas uppmaning till oss att gå så mycket längre än vi någonsin trodde att vi kunde. Det var hans uttryckliga önskan att vi alla skall vända oss inåt mot självets oändliga kärlek, så att vi själva kan uppleva detta och så att vi kan relatera till andra från denna inre plats av kärlek och respekt.

Översättning: Maja Sörensson

Artikelförfattaren dr Gillett har studerat medicin i Cambridge, England. Han är specialist i psykiatri och har varit praktiserande psykiater i 23 år, skrivit flera vetenskapliga artiklar och två böcker, "Overcoming Depression" och "Change Your Mind, Change Your World".

Muktanandas bok är i svensk översättning utgiven av förlaget SYDS, 2001, och är på 72 sidor.
Tel. 08-783 07 46, e-mail: siddhayoga@sverige.nu.
Se också: www.siddhayoga.org.se

Bland indiska andliga lärare och deras elever förs den tanken inte sällan fram att vegetarism är nödvändig för andlig utveckling. Kanske har den principen en god grund i erfarenhet.

När jag blev laktovegetarian för 46 år sedan, märkte jag inte bara att kroppen kändes lättare, utan också att sinnet, mina tankar, blev "lättare", klarare. Själslivet blev mer samlat, omdömet började fungera bättre, och jag blev nog mer harmonisk. Jag var "dummare" under min förvegetariska tid, hade svårt att ordna tankarna, som löpte hit och dit.

En misstanke infinner sig hos mig:

Kan det vara så att köttmat fördunklar sinnet och är en del av förklaringen till mycket som är egendomligt i dagens värld?

Det är ju märkligt att det uppenbara faktum att universum inte vilar på slumpprocesser negligeras av en majoritet av det vetenskapliga och kulturella etablissemanget i dagens värld – liksom den kunskap som vunnits att så kallade paranormala fenomen finns.

Märkligt och sorgligt är det också att djuren kan vållas sådant lidande som nu sker i köttindustrin, under nöjesjakten och i del vetenskaplig forskning. Vårt nutida samhälle, den "civilisation" som vi är så stolta över, vilar på ett förfärligt förtryck av djuren. Och Medelsvensson bryr sig inte.

Nutidsmänniskan är framstående inom teknik och vetenskap. Men hennes etik utesluter i hög grad djuren. Och hennes omdöme klickar när det gäller iakttagelsen av universum: det finns ju uppenbarligen en intelligens bakom världsalltet.

Så, kära läsare, varför inte göra som jag gjorde 1956: pröva en vegetarisk diet! (Men tänk då även bland annat på att undvika det raffinerade sockret och att motionera!) Ingen blir ett helgon eller en andlig gigant av att vara vegetarian, men det kan vara ett plus i den personliga utvecklingen, och även ge en bättre hälsa. Och så minskar det lidandet i djurriket.

En tallrik med vegetabilier ser angenäm ut, luktar gott och smakar väl. Det gäller både varmrätter och råkost. Kan man säga detsamma om en tallrik med djurdelar? Jag tycker inte det.

Ett sanningssökande kan ju även omfatta sökande efter en väl fungerande, etisk livsstil. Att pröva vegetarism är ett experiment med sanningen.

SM

Gåvor

Erling Brekke, 40:-, Kjell Jonsson, 40:-, Dan Waern, 40:-, Ronny Karlsson, 40:-, Marie Söderhäll, 40:-, Per Ragnar, 140:-, P O Arvidsson, 220:-, Charles Borg, 40:-, Gösta Fröbärj, 50:-, Jon Herner, 240:-, R. Moretti-Fochi, 1040:-, Karl-Gustaf Hultgren, 40:-, Ann-Marie Berg, 90:-, Kerstin Ryheden, 140:-, Sten Händel, 240:-, Agnete Sylvan, 40:-, Ilene Stenson, 40:-, Ann Andersson, 140:-, Marie Lindmark, 240:-, Sture Hazard, 50:-, Folke Burstedt, 40:-, Gudrun Isaksson, 140:-, Ulla-Karin Hallgren, 40:-, Elsa Haaker, 140:-, Gunnar Johansson, 240:-, Eva Sjöde, 140:-, Helga Moersberger, 240:-, Sigmund O:son Lif, 500:-, Erik Persson, 150:-, Bernt Pettersson, 40:-, David Janzon, 40:-, Maj Ölund, 75:-, Anonym, 90:-, Inga Brundin, 260:-, Jörgen Engvall, 100:-, K-G Häggström, 200:-, Gunilla Wessén, 40:-, Jurij Radon, 40:-, Kerstin Berglund, 60:-, Nils Arozenius, 65:-, Margareta Lönnerberg, 65:-, Anders Lindell, 90:-, S.O. Fransson, 140:-, Gunnar Alexander Johannesson, 240:-, Kent Nilsson, 40:-, Annastina Vrethammar, 240:-, Sten G. Stensson, 240:-, Ulf Beijer, 240:- Nils Tarras-Wahlberg, 40:-, Ruth Kellerman, 40:-, Kristina Bryngel, 40:-, Elin Blomquist-Haara, 50:-, Valter Sjöberg, 90:-, Rolf Andersson, 100:-, Margareta Preinitz, 240:-, Svante Silvén, 240:-, Yvonne Dahlqvist, 240:-, Inger Liljedahl, 40:-, Stig Ollmar, 40:-, Solveig Alth, 40:-, Jan o Marianne Teuber, 40:-, Rolf Andemark, 40:-, Reimar Lidås, 40:-, Laila Ekvall, 50:- Christina Pärg, 100:-, Gösta Bergman, 140:-, Berit Eller, 140:-, Alice Svenson, 240:-, Ingvar Anderberg, 240:-, Märta Ollus, 100:-, Berit Wiksén, 50:-, Lennart Kjellson. 5.000:-, Nadja Ekwall, 40:-, Gun-Britt Spalding, 40:-, Torbjörn Berglund, 40:-, Jan-Erik Luft , 40:-, Stina o Sture Emby, 40:-, Allan Wiklund, 50:-, Hans Sjöstedt, 50:-, Nils-Erik Fransson, 90:-, Margareta Sjöström, 100:-, E. Kennhed, 240:-, Edvin Wiktorsson, 240:-, Håkan Widholm, 40:-, Jörgen Westin, 40:- Anna Dalborg, 40:-, Sonja Eriksson, 40:-, Jens Tellefsen, 40:-, Ingrid Thomasson, 40:-, Inge Fahlstedt, 40:-, Ewy Wilhelmsson, 40:-, Arne Håkansson, 40:-, Kenneth Borg, 90:-, Lars Skough, 90:-, Bo Eriksson, 100:-, Pertti Anterow, 100:-, Göran Brusewitz, 740:-, Kerstin Stina Carlsson, 690:-, A-M Hultman, 40:-, Anna Andersson, 140:-, Bengt Malmlöf, 140:-, Sven Rosén, 250:-, Jouni Korhonen, 140:-, Göran Forsberg, 260:-, Helga Ivéus, 50:-, Anders Pålsson, 50:-, Arne Gunnarsson, 100:-, Gerd Borg, 40:-, Tomas Sundlöf, 100:-, Hasse Hellström, 40:-, Ellinor Helin, 140:-, M Inkinen, 40:-, Gunnar Rogberg, 140:-, Karin Ekhammar, 140:-, Per-Erik Andersson, 100:-, Crister Gustafsson, 40:-, Ulla Malmsten, 40:-, Kersti Wistrand, 40;-, Birgitta Cube, 100:- Marianne Edin, 40:-, John Sibelius, 100:-, Adam Czatoryski, 500:-, Erik Widenfalk, 40:-, Lennart Carlsson, 40:-, Kurt Persson, 200:-, Thomas Andersson, 140:-, Martien Stout, 40:-, Claes G. Asker, 140:-, Ronny Willman, 40:-, Jonas Liljegren, 240:-, Povel Randén, 100:-, Erland Nilsson, 240:-.

Stort tack alla givare! Nu kan vi segla vidare. Red.